

Eerste Bestuursrapportage 2020

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Programma 1. Inwoner en Bestuur	4
1.1 Doelenbomen Inwoner en bestuur	4
1.2 Financieel overzicht	10
Programma 2. Altena Samenredzaam	11
1.1 Doelenbomen Altena Samenredzaam	11
2.2 Financieel overzicht	20
Programma 3. Veelzijdig Altena	22
3.1 Doelenbomen Veelzijdig Altena.....	22
3.2 Financieel overzicht	33
Programma 4. Duurzaam Altena	35
4.1 Doelenbomen Duurzaam Altena.....	35
4.2 Financieel overzicht	43
Programma 5. Bereikbaar Altena	44
5.1 Doelenbomen Bereikbaar Altena	44
5.2 Financieel overzicht	49
Programma 6. Financiën	51
6.1 Doelenbomen Financiën	51
6.2 Financieel overzicht	53
Mutaties diverse programma's	54
Overige ontwikkelingen	54
Investerings.....	54
Corona-maatregelen	56
Samenvattend overzicht en beslispunten.....	57
Financieel overzicht.....	57
Beslispunten.....	57

Inleiding

Voor u ligt de Eerste Bestuursrapportage 2020. Hierin wordt verslag gedaan van de uitvoering van de Begroting 2020 in de periode van januari tot en met mei 2020.

In de Begroting 2020 zijn de doelstellingen samengebracht in doelenbomen. De teksten van die doelenbomen zijn overgenomen in deze Bestuursrapportage, waarbij ieder onderdeel is voorzien van een 'verkeerslicht' en een korte toelichting.

In deze Eerste Bestuursrapportage 2020 staan veruit de meeste lichten op groen. Ondanks het feit dat we als organisatie nog volop in ontwikkeling zijn hebben we mooie stappen kunnen zetten. Dit alles overigens ook ondanks de coronacrisis, waardoor participatie soms moeilijk te organiseren is en waardoor ook andere processen vertraging ondervinden.

De crisis legt ook een fors beslag op de capaciteit van de ambtelijke organisatie. Denk aan de uitvoering van de verschillende crisisregelingen en aan de talrijke vragen van bedrijven, verenigingen en inwoners. Onze medewerkers werken grotendeels vanuit huis en dat is uit oogpunt van efficiency niet optimaal. We moeten hierdoor voortdurend in het oog houden of plannings nog wel haalbaar zijn en dat geldt ook voor de in deze Bestuursrapportage genoemde 'opleverdata'.

We moeten helaas leven met deze onzekerheden, maar we doen wel ons best om de grip te verbeteren op onderwerpen die wel binnen onze invloedssfeer liggen, zoals het sociaal domein. We hebben op 11 mei jl. aan uw raad scenario's voorgelegd die gericht zijn op de doorontwikkeling van dat domein en op een betere beheersing van de kosten. Van de twee gepresenteerde prognoses wordt in de Kaderbrief 2020 de 'bovenste' lijn meegenomen. In deze Bestuursrapportage vindt hiervan nog geen vertaling plaats.

De Eerste Bestuursrapportage 2020 gaat alleen in op mutaties op de Begroting 2020. Effecten van deze mutaties voor de jaren 2021 en verder worden weliswaar vermeld, maar cijfermatig verwerkt in de Kaderbrief 2021. Conform de financiële verordening worden alleen significante afwijkingen van de begroting boven € 50.000 nader toegelicht. Kleinere mutaties zijn verzameld onder de post 'Diverse mutaties'.

Op de volgende pagina's worden per programma de beleidsmatige stand van zaken beschreven en de financiële mutaties toegelicht. Zoals al opgemerkt wordt daarbij voortgebouwd op de doelenbomen uit de Begroting 2020. De rapportage sluit af met een beschrijving van enkele andere ontwikkelingen die relevant zijn voor het begrotingsjaar 2020, maar waarvan de financiële gevolgen op dit moment nog niet in beeld zijn. Tot slot volgt een samenvatting en worden de beslispunten weergegeven.

Ten slotte is het goed om te melden dat onze sturingsdocumenten nog in ontwikkeling zijn. Deze rapportage is nog omvangrijk. We bekijken de komende tijd hoe we daarin een slag kunnen slaan, onder meer door kritisch te bezien wat het juiste aggregatieniveau is waarop we ramen en rapporteren.

Programma 1. Inwoner en Bestuur

1.1 Doelenbomen Inwoner en bestuur

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020
Dienstverlening: de inwoner centraal				
Iedereen doet mee en kan met ons communiceren.	Begrijpelijke communicatie, zowel in woord als geschrift.	<ul style="list-style-type: none"> Onze informatie is duidelijk, actueel en volledig, op alle kanalen. We informeren de inwoners actief. We bieden ondersteuning aan inwoners die digitaal minder vaardig zijn of moeite hebben met de Nederlandse taal. 		<ul style="list-style-type: none"> Uitgebreide informatiepagina in Het Kontakt, periodiek aangevuld met een themagericht katern. Actief gebruik van social media-platforms. Een taalcoach geeft schrijftrainingen en neemt (standaard)brieven onder de loep. De website is gescreend op het B1-taalniveau. Samen met diverse partners zorgen we voor een passend lesaanbod voor digitaal minder vaardige mensen. Zo nodig ondersteuning op maat.
Optimale dienstverlening, waarbij de inwoner centraal staat.	Een benaderbare en aanspreekbare gemeente die meedenkt met de inwoner.	<ul style="list-style-type: none"> We implementeren de gemeentelijke serviceformule Altena. We streven naar een cultuurverandering, zowel bij de organisatie als bij het bestuur. We realiseren ons dat daar tijd voor nodig is. We betrekken onze inwoners bij het organiseren van de dienstverlening. De vorm waarin hangt af van de klantvraag en van de dienst of het product. 		<ul style="list-style-type: none"> De serviceformule moet nog breder en beter worden geïmplementeerd. We werken volgens het uitvoeringsplan dienstverlening 2019 aan diverse activiteiten, zoals het operationeel maken van onze kernwaarden en het betrekken van inwoners. We hebben diverse e-formulieren laten maken om de digitale dienstverlening te verbeteren. Een op 12 november 2019 door de raad aangenomen motie ging uit van een geactualiseerd dienstverleningsconcept per 1 april 2020. Dat is niet haalbaar gebleken. We hebben kwaliteit boven snelheid laten prevaleren. Hierover is de raad op 7 april 2020 met een brief geïnformeerd.

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • We bieden ruimte aan ideeën, plannen en wensen uit de samenleving, vanuit het principe 'ja mits'. • We maken gebruik van het kerngericht werken om dichtbij de inwoners te kunnen opereren, zichtbaar en aanspreekbaar te zijn. • We maken onze prestaties op het gebied van dienstverlening meetbaar. 		<ul style="list-style-type: none"> • De dienstverlening wordt momenteel geëvalueerd met behulp van een enquête op service en toegang. Die laat zien waar we staan (nulmeting) en hoe we kunnen doorontwikkelen. • We presenteren de evaluatie in het derde kwartaal van 2020 en verkennen hoe we de dienstverlening verder kunnen verbeteren. We nemen de verdere ontwikkeling van het gedachtegoed rond 'uitnodigend besturen' daarbij mee. 	
Voldoende ruimte voor lijkbezorging in de eigen kern op een adequaat onderhouden begraafplaats	Meerjarenperspectief op dienstverlening, beheer, onderhoud, kosten en baten voor de begraafplaatsen.	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten een transitieproces in gang naar een geharmoniseerd beleid en uniforme regelgeving voor de begraafplaatsen. • We ontwikkelen maatstaven voor de gewenste ruimtelijke kwaliteit van de begraafplaatsen en brengen de capaciteit en de behoefte in beeld, alsmede de kosten en baten. 	<p>Raad Q1 2020 Beleidsverkenning met uitgangspuntennotitie</p> <p>Raad Q3 2020 Beleidsplan begraven voor de periode 2020-2040, beheersverordening en Verordening lijkbezorgingsrechten met tarieventabel.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De beleidsverkenning met uitgangspuntennotitie is op 14 april besproken tijdens een Altenatafel. Op basis daarvan vindt de nadere uitwerking plaats, inclusief een onderzoek naar de gesignaleerde capaciteitstekorten op de begraafplaatsen in de kernen Aalburg, Woudrichem, Rijswijk en Veen. • De werkzaamheden aan het Beleidsplan begraven liggen op schema. Alle verordeningen zijn tijdig gereed, zodat de nieuwe tarieven per 1 januari 2021 in werking kunnen treden. 	
Kerngericht en van buiten naar binnen					
Krachtige kernen met een sterke sociale cohesie en inwoners die zich betrokken voelen bij de gemeente en meedoen.	Er wordt kerngericht gewerkt.	<ul style="list-style-type: none"> • We werken van 'buiten naar binnen' en zijn zichtbaar en actief in de kernen aanwezig. • We treden initiatieven uit de samenleving welwillend tegemoet en vullen onze rol steeds 'op maat' in. • We verdelen de 21 kernen onder de wethouders en wijzen ambtelijke gebiedsregisseurs en een programmamanager aan. 	<p>Kosten € 25.000 per jaar structureel m.i.v. 2020. De meerkosten voor een online participatieplatform zijn hierin nog niet meegenomen. Die worden in het eerste kwartaal van 2020 in beeld gebracht.</p> <p>Raad Q1 2020</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De kernen zijn al in 2019 onder de wethouders verdeeld. Tevens werken we al geruime tijd met een programmamanager en twee gebiedsregisseurs. • Ook op andere manieren proberen we zichtbaar en actief in de kernen aanwezig te zijn. De raad draagt daaraan bij met de keuze om de beeldvormende bijeenkomsten in de kernen te houden en de vergaderavond te koppelen aan een kernenbezoek in de middag. • We gaan experimenteren met 'uitnodigend besturen', een onderwerp dat past bij het principe 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> We werken het gedachtegoed uit in een programma kerngericht werken dat we jaarlijks evalueren. Het programma wordt opgesteld in co-creatie met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en een aantal raadsleden. Als onderdeel van het programma ontwikkelen we een portal met een online participatieplatform om inwoners meer bij de lokale politiek te betrekken en inspraak te digitaliseren. 	Programma kerngericht werken en online participatieplatform.	<p>'van buiten naar binnen'.</p> <ul style="list-style-type: none"> We hebben als college een eerste visie vastgesteld op het kerngericht werken. De vertaling in een programma vindt later in 2020 plaats, mede omdat we 'uitnodigend besturen' daarin willen meenemen. Voor het online participatieplatform is een partij geselecteerd, waarmee we in overleg zijn over de implementatie. 	
		<ul style="list-style-type: none"> We werken met budgetten per kern om initiatieven met een duidelijke maatschappelijke meerwaarde een duwtje in de rug te geven. We ontwikkelen kaders voor de toekenning van bijdragen. We onderzoeken of kleinere subsidies omgebogen kunnen worden tot kernbudgetten. 	<p>Kosten</p> <p>Het beschikbare budget van € 26.000 is in 2019 verhoogd tot € 55.000 en neemt m.i.v. 2020 jaarlijks met € 10.000 toe, los van een eventuele toevoeging vanuit het budget kleine subsidies.</p>	<ul style="list-style-type: none"> Het kernenbudget heeft een plaats gekregen in het Beleidskader harmonisatie subsidies. De regie over het budget wordt zoveel mogelijk bij de kernen gelegd en het proces wordt 'regelarm' georganiseerd. Bij de kleine budgetten wordt gekeken naar het effect van de te subsidiëren activiteiten op de verbetering van het leefklimaat in de gemeente op straat-, buurt- of wijkniveau. 	
	Actieve inwoners en ondernemers die taken van ons overnemen als zij het beter of goedkoper kunnen.	<ul style="list-style-type: none"> We stellen een startnotitie op voor het 'right to challenge'. 	<p>Raad Q1 2020</p> <p>Vaststelling startnotitie</p>	In verband met de aankondiging van een wettelijke regeling voor het uitdaagrecht is pas op de plaats gemaakt. Het wetsvoorstel ligt echter nog niet bij de Tweede Kamer. We nemen het uitdaagrecht nu mee in de experimenten rond 'uitnodigend besturen' en staan in de tussentijd al open voor initiatieven.	
Sterke speler in de regio en daarbuiten					
Optimale behartiging van de belangen van de	Krachtige vertegenwoordiging van de gemeente in	<ul style="list-style-type: none"> We nemen een besluit over voortzetting van de deelname aan de M50, waarvan we gastlid zijn. 		<ul style="list-style-type: none"> We nemen deel aan de M50 en de P10. Altena wordt steeds beter zichtbaar in de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden, zoals 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
lokale samenleving in samenwerkingsrelaties	samenwerkingsrelaties.	<ul style="list-style-type: none"> • We oriënteren ons op eventuele toetreding tot de P10. • We houden een open oog voor andere samenwerkingsverbanden en netwerken die voor Altena interessant kunnen zijn. • We bouwen aan goede contacten met de colleges van onze buurgemeenten en verkennen de mogelijkheden tot het aangaan van nieuwe of intensiveren van bestaande vormen van samenwerking. 		<p>de Regio West-Brabant. We werken eraan om die zichtbaarheid en de positie van Altena nog verder te versterken. Dat geldt ook voor de samenwerking met Gorinchem en de Drechtsteden, gezien het belang daarvan voor onze maritieme sector en met het oog op de Regiodeal.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Verbreding en verdieping van de samenwerking met Heusden, Waalwijk en Zaltbommel is ook een belangrijk actiepunt voor het college. De contacten met die gemeenten zijn geïntensiveerd. 	
Veiligheid, ondermijning en drugscriminaliteit					
Altena is een veilige plek om te wonen, te werken en deel te nemen aan het maatschappelijke leven.	Veiligheidsbeleid	<ul style="list-style-type: none"> • We werken samen met de raad, inwoners en veiligheidspartners aan een nieuw integraal en breed gedragen veiligheidsbeleid. 	Raad Q4 2019 Vaststelling integraal veiligheidsbeleid.	<p>Op 17 december 2019 heeft de raad het veiligheidsbeleid gemeente Altena 2020-2022 vastgesteld. Daarin staan de volgende prioriteiten centraal:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. het versterken van de verbinding tussen zorg en veiligheid 2. samen met de inwoners de woon-en leefomgeving versterken 3. de aanpak van ondermijning/georganiseerde criminaliteit versterken <p>In januari 2020 is de raad in de gelegenheid gesteld om wensen en bedenkingen te uiten over het Actieplan veiligheid 2020. Inmiddels is dit plan vastgesteld. Dat geldt ook voor het Actieplan alcohol en drugs. Het Actieplan ondermijning volgt in het tweede kwartaal van 2020.</p>	😊
	Betere zichtbaarheid en bereikbaarheid van de politie	<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren en ondersteunen de politie bij het vergroten van de zichtbaarheid van de wijkagenten. 		<ul style="list-style-type: none"> • Deze onderwerpen zijn regelmatig aan de orde tijdens de verschillende overleggen met de politie. • In het kader van de zichtbaarheid en bereikbaarheid 	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • We gaan in gesprek met de politie over het verbeteren van de bereikbaarheid van de politieorganisatie. 		is het behoud van de politiepost in Altena belangrijk. Dit is dan ook een speerpunt van het Actieplan veiligheid 2020.	
	Inwoners weten hoe zij de politieorganisatie kunnen bereiken	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan in gesprek met de politie over het verbeteren van de bereikbaarheid van de politieorganisatie. • We stimuleren en ondersteunen de politie bij het communiceren over hoe en wanneer de politie benaderd kan worden 		Zie hierboven.	😊
	Meer vrijwillige politiemedewerkers in onze gemeente	<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren en ondersteunen de politie bij het werven van vrijwillige politiemedewerkers. 		Ook dit is een regelmatig terugkerend onderwerp in het overleg met de politie. Vanuit de politie wordt hier momenteel geen knelpunt ervaren.	😊
	Een efficiënte afstemming en verbinding tussen veiligheid en het sociaal domein	<ul style="list-style-type: none"> • We verbeteren de afstemming en samenwerking tussen veiligheid en het sociaal domein. 		<ul style="list-style-type: none"> • Onze veiligheidsmedewerkers participeren inmiddels in het wijkteamoverleg. • Deze samenwerking wordt doorontwikkeld, conform de aanbevelingen van Berenschot in het onderzoek naar de tekorten in het sociaal domein. Bij die doorontwikkeling wordt gewerkt aan verdere integratie tussen veiligheid en het sociaal domein. • De burgemeester is sinds maart 2020 voorzitter van het Zorg- en Veiligheidshuis Baronie Breda, zodat ook op dat schaalniveau kan worden ingezet op die integratie. 	😊
	Een daadkrachtige en zero tolerance aanpak in Altena tegen ondermijnende en drugscriminaliteit	<ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen een programmatische aanpak om ondermijnende criminaliteit tegen te gaan • We starten een eigen Altena Interventie Team (AIT) en werken nauw samen met het Baronie 	<p>Kosten</p> <p>Een structurele uitgave van € 12.000 m.i.v. 2020.</p> <p>Raad Q4 2019</p> <p>Programmatische aanpak</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zoals hieronder toegelicht, lag de focus de laatste maanden vooral op een aantal gerichte interventies en acties. Hierdoor is de programmatische aanpak ondermijning vertraagd. Deze wordt in het tweede kwartaal van 2020 ter kennis van de raad gebracht. De aanpak richt zich onder meer op het verbeteren van de informatiepositie van de gemeente en het 	😐

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<p>Interventie Team (BIT). Hiermee organiseren en nemen we deel aan gerichte controles op handhavingssnelpunten.</p> <ul style="list-style-type: none"> • We treden streng op tegen drugsriminaliteit, onder meer door een stringent Damoclesbeleid. • We stimuleren en intensiveren de samenwerking tussen boa's, wijkagenten, inwoners, ondernemers en gemeentelijke medewerkers voor het verbeteren van de oog- en oorfunctie. We werken aan een integrale en veilige werkomgeving voor de gemeentelijke medewerkers. 	<p>ondermijning (ter kennismaking)</p>	<p>bevorderen van een integrale en veilige werkomgeving.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sinds de opstart van het Altena Interventieteam zijn er in totaal 16 acties geweest, inclusief de acties vanuit het BIT. Onder meer bij transportbedrijven, een jachthaven en een growshop. • Ter uitvoering van het Damoclesbeleid zijn acht drugspanden op last van de burgemeester gesloten. In veel gevallen ging het om harddrugs. • De medewerkers zijn getraind in het herkennen van het gebruik van alcohol en drugs, in het kader van de verbetering van de oog- en oorfunctie. 	
	<p>Een haven die aan de actuele veiligheidseisen voldoet en een goedgekeurd havenveiligheidsplan heeft</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We herzien het havenveiligheidsplan, samen met onze veiligheidspartners en bedrijven in het havengebied • We leggen het plan ter goedkeuring voor aan het Ministerie. 	<p>Kosten € 6.000 eenmalig in 2020</p>	<p>Inmiddels is een risicoanalyse opgesteld, een belangrijke bouwsteen voor het nieuwe havenveiligheidsplan. De werkzaamheden liggen op schema.</p>	
Diversen					
<p>Een goed beheer van onze archieven in overeenstemming met wettelijke normen</p>	<p>Archief wordt overgebracht naar Streekarchief</p>	<p>We maken ca. 250 meter archief van de voormalige gemeente Werkendam klaar voor overdracht aan het Streekarchief Langstraat Heusden Altena.</p>	<p>Kosten Een eenmalig bedrag van € 72.000 in 2020</p>	<p>Deze werkzaamheden worden in 2020 afgerond.</p>	
<p>Gewonde zwerf- en wilde dieren worden gevangen</p>	<p>Invulling gemeentelijke verantwoordelijkheid t.a.v. zwerfdieren en gewonde dieren</p>	<p>We verstrekken een bijdrage aan de dierenambulance</p>	<p>Kosten € 5.000 structureel m.i.v. 2020 (ook reeds in 2019)</p>	<p>De bijdrage wordt jaarlijks verstrekt.</p>	

1.2 Financieel overzicht

(bedragen x € 1.000)	I/S	2020	2021	2022	2023	2024
1. Inwoner en Bestuur						
Diverse mutaties incidenteel	I	0	0	0	0	0
Diverse mutaties structureel	S	27	27	27	27	27
Totaal mutaties programma 1		27	27	27	27	27

(+ = nadeel / - = voordeel)

Op programma 1 is sprake van een aantal structurele mutaties onder € 50.000. Per saldo leiden deze mutaties in 2020 tot een nadeel van € 27.000.

Programma 2. Altena Samenredzaam

1.1 Doelenbomen Altena Samenredzaam

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
Zelfredzaam Altena					
Grotere samen- en zelfredzaamheid en versterking van de sociale samenhang in de kernen	Meerjarenagenda als coproductie van het Platform WWZ (Wonen Welzijn Zorg) en de gemeente	<ul style="list-style-type: none"> De agenda wordt opgesteld en vanaf 2020 uitgevoerd. 	Raad Q1 2020 Vaststelling meerjarenagenda	Inmiddels is een werkgroep gestart bestaande uit vertegenwoordigers van Meander, Maaswaarden, Prisma, Trema, Breburg, Thebe, Woonlinie, Land van Altena en de gemeente. Door de coronacrisis wordt de voortgang van het overleg bemoeilijkt. Gekoerst wordt nu op het derde kwartaal van 2020.	☹️
	Sociale wijkteams worden netwerkorganisaties	<ul style="list-style-type: none"> De sociale wijkteams worden verbreed tot netwerkorganisaties, waarin ook de door ons gesubsidieerde zorgpartners deelnemen. 		De verbreding is nog niet doorgevoerd, omdat de keuzes omtrent de ombuigingen in het sociaal domein consequenties kunnen hebben voor de inrichting van de wijkteams. De keuzes worden daarom afgewacht.	☹️
Mensen ontvangen zorg en ondersteuning zoveel mogelijk dicht bij huis en doen zo veel mogelijk mee	Afspraken met zorgaanbieders, zorgverzekeraars en het zorgkantoor over integrale zorg en ondersteuning dicht bij huis	<ul style="list-style-type: none"> We zoeken samenwerking met aanbieders, zorgverzekeraars en het zorgkantoor om integrale zorg en ondersteuning dicht bij huis te organiseren. 		Dit loopt. We hebben met de zorgaanbieders regionale samenwerking opgestart. We werken binnen dat kader aan een 'Regiobeeld 2.0' dat lokale en regionale problemen in kaart brengt. Dit komt in het najaar van 2020 gereed, waarna we samen concrete projecten opzetten en uitvoeren.	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
	Een adequaat aanbod van voorzieningen in de kernen	<ul style="list-style-type: none"> • (Door)ontwikkelen van algemene toegankelijke voorzieningen in de kernen. • We ondersteunen initiatieven op het gebied van wonen, welzijn en zorg. • In regionaal verband werken we aan de werving van nieuwe pleegouders en de ontwikkeling van nieuwe vormen van kleinschalig gezinsgericht verblijf. • We bieden integrale ondersteuning aan mensen met een verslaving en hun sociale netwerk. 		Deze acties zijn in volle gang.	😊
	Tijdige vertaling van ontwikkelingen binnen de jeugdhulp in een regionaal beleidskader en in samenwerkingsafspraken.	<ul style="list-style-type: none"> • De eventuele financiële consequenties van de invoering van de verlengde pleegzorg monitoren en indien nodig verwerken. • We maken goede samenwerkingsafspraken met de regio in een dienstverleningsovereenkomst waarin alle regionale taken geborgd zijn. • In regionaal verband afspraken vastleggen over het beheersbaar houden van de kosten 	<p>Raad Q1 2020 Dienstverleningsovereenkomst</p> <p>Kosten Een structurele verhoging van de bijdrage van de gemeente Altena met € 120.000 m.i.v. 2020</p>	De kosten worden gemonitord.	😊
				De regionale planning is aangepast. Dit schuift daarom door naar het tweede kwartaal van 2020.	😐
				Dit wordt meegenomen in het overleg over de dienstverleningsovereenkomst en daarnaast ook inhoudelijk verwerkt in het nog vast te stellen regionale beleidskader en het inkoopkader.	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de regio werken aan het doorontwikkelen van de administratie jeugdhulp per 2021 om daarmee meer grip te krijgen op het stelsel van specialistische jeugdhulp 	Kosten Een nieuw administratiesysteem brengt mogelijk extra kosten met zich mee m.i.v. 2021.. Die zijn momenteel nog onvoldoende in beeld	Aan het nieuwe administratiesysteem wordt gewerkt. De kosten zijn op dit moment nog onvoldoende duidelijk.	
Een aanpak van beschermd wonen en maatschappelijke opvang (en crisiszorg), waarbij kwetsbare inwoners zoveel mogelijk in hun kern worden ondersteund en wonen, zorg en welzijn worden verbonden.	<ul style="list-style-type: none"> • We voeren het in 2019 vastgestelde plan voor doordecentralisatie uit. 			De voorbereidingen om de doordecentralisatie per 1 januari 2021 te effectueren, zijn in volle gang. Besluitvorming in de raad is gepland in het vierde kwartaal van 2020.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Afhankelijk van de evaluatie van de pilot opvang in Altena geven we daaraan in 2020 al dan niet een vervolg. 	Raad Q4 2019 Evaluatie pilot Altena		De pilot opvang is naar tevredenheid verlopen, maar de resultaten van de evaluatie zijn nog niet ter kennis van de raad gebracht. In het tweede of derde kwartaal van 2020 volgt een raadsinformatiebrief.	
	<ul style="list-style-type: none"> • We implementeren werkmethodes voor de aanpak van personen met verward gedrag. 			De werkmethodes zijn geïmplementeerd.	
	<ul style="list-style-type: none"> • We participeren in het meldpunt 'integrale crisiszorg 0-100'. 			We participeren in het meldpunt dat is ondergebracht bij Veilig Thuis. De besluitvorming om te komen tot een gemeenschappelijke regeling Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en meldpunt Crisiszorg West-Brabant is bijna afgerond.	
	Zoveel mogelijk mensen zijn voorzien van een zinvolle daginvulling en werkzoekenden worden geholpen om een passende functie te vinden.	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan op zoek naar mogelijkheden om te experimenteren met een parallelle arbeidsmarkt. Hierbij maken we gebruik van de mogelijkheden van bijvoorbeeld MidZuid en van initiatieven uit de samenleving. 		<ul style="list-style-type: none"> • Het accent ligt op toeleiding naar een reguliere baan. Voor de doelgroep die daarvoor niet geschikt is, wordt een andere zinvolle daginvulling gezocht. • We zijn aangehaakt op initiatieven uit de samenleving en zoeken samenwerking met de Dongemond gemeenten, MidZuid en lokale partijen. • Daarnaast zijn de eerste stappen gezet met pilots die aansluiten op het gedachtegoed van de 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
				parallele arbeidsmarkt. Die pilots worden nog verder afgestemd en ontwikkeld.	
		We zoeken afstemming met praktijkscholen en scholen voor speciaal onderwijs om te zorgen dat inwoners niet tussen wal en schip vallen bij schooluitval.		Dit is een continu proces en een regelmatig terugkerend agendapunt op het overleg met de scholen.	😊
De financiële middelen					
Passende zorg en hulp in een financieel houdbaar stelsel	Terugdringen tekorten zonder afbreuk te doen aan het principe van passende zorg en hulp	<ul style="list-style-type: none"> • Bij de voorbereiding van aanbestedingen implementeren we zoveel mogelijk instrumenten die gericht zijn op kostenbeheersing. Ook voeren we een strakker contractmanagement bij begeleiding en hulp bij het huishouden. • Samen met de Jeugdhulpregio en de VNG proberen we meer grip te krijgen op de landelijk ingekochte jeugdhulp. • We dringen het aantal plekken in gesloten jeugdzorgvoorzieningen terug door een beter aanbod aan reguliere verblijfszorg. We nemen dit mee bij de regionale inkoop van jeugdzorg plus. 		<ul style="list-style-type: none"> • De Jeugdhulpregio zet zich er voor in dat de VNG blijvend aandacht houdt voor de landelijk ingekochte zorg. • Gesloten jeugdzorg is ingekocht bij één zorgaanbieder, waarmee afspraken zijn gemaakt die gericht zijn op het terugdringen van het aantal gesloten plaatsingen. • Het college heeft naar aanleiding van de tekorten in het sociaal domein een aantal onderzoeken laten uitvoeren. De onderzoeksresultaten zijn vertaald in een aantal scenario's met concrete ombuigingsmaatregelen die aan de raad zijn gepresenteerd. • We gaan aan de slag met een maatschappelijke agenda Samenredzaam Altena. Een gezond financieel perspectief voor het sociaal domein op langere termijn, kan niet los worden gezien van die agenda. 	😐

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> We implementeren een toolkit voor verwijzers bij alle lokale en regionale partners die onze inwoners mogen verwijzen naar jeugdhulp. 		Het overleg hierover loopt. De verwachting is dat dit in 2020 kan worden afgerond.	
		<ul style="list-style-type: none"> We experimenteren met praktijkondersteuning jeugd bij huisartsen (regionale pilot). 		De financiering loopt via de regio, maar iedere gemeente geeft zelf invulling aan een lokale pilot. Inmiddels hebben we met één praktijk concrete samenwerkingsafspraken gemaakt. Verbreding van deze afspraken naar andere praktijken stagneert momenteel door het coronavirus, maar wordt zo snel mogelijk weer opgepakt.	
	Metten van de effecten van beleid	<ul style="list-style-type: none"> In overleg met aanbieders ontwikkelen en implementeren we verbeterd instrumentarium voor het meten van cliëntervaringen. 		<ul style="list-style-type: none"> We volgen hierbij een projectgerichte aanpak en nemen dit mee bij aanbestedingen en contractbesprekingen. Binnen de Jeugdhulpregio starten we binnenkort met het meten van de cliënttevredenheid, ook waar het gaat om de zorg die onze eigen consulenten leveren. 	
De inclusieve samenleving					
Een inclusieve samenleving waarin iedereen meedoet	Plan van aanpak ter uitwerking van VN-verdrag Handicap	We omarmen het VN-verdrag Handicap en maken in 2020 samen met ondernemers, scholen, verenigingen en ervaringsdeskundigen een plan van aanpak met concrete acties gericht op 'meedoen'. De focus ligt o.a. op het toegankelijker maken van gebouwen.	Raad 2021 Vaststelling plan van aanpak Kosten € 10.000 in 2020 en m.i.v. 2021 € 20.000 structureel	De voorbereidingen liggen op schema.	
	Een adequaat aanbod van voorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> We zorgen voor een dekkend aanbod van diensten en 		Het zorgen voor een dekkend aanbod is een continu proces. Voor hiaten worden passende oplossingen	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
	zonder hiaten	producten. Aanbieders worden uitgenodigd aanbod te ontwikkelen op hiaten in het bestaande aanbod.		gezocht, zoveel mogelijk budgetneutraal.	
		<ul style="list-style-type: none"> We evalueren het eigen bijdrage-beleid en stellen abonnementsstarieven vast. Een uitgangspunt daarbij is dat inwoners een reële bijdrage betalen voor het gebruik van Wmo-voorzieningen. 	Raad Q4 2019 Evaluatie eigen bijdrage-beleid en vaststellen abonnements-tarieven Wmo	De raad heeft het abonnementsstarief op 17 december 2019 opgenomen in de Verordening maatschappelijke ondersteuning. De korting van 33% op de eigen bijdrage is vervallen per 1 januari 2020.	😊
	Een brede sociale adviesraad	<ul style="list-style-type: none"> We zetten in op een brede sociale adviesraad. Die is inmiddels operationeel. Zoals in de Kadernota 2020 gemeld zijn hiervoor extra middelen nodig. 	Kosten € 12.500 structureel m.i.v. 2020	De sociale adviesraad functioneert binnen het gestelde financiële kader.	😊
Gezondheid					
Een gezond Altena met veerkrachtige inwoners	De woon-, leer-, werk- en leefomgevingen in Altena zijn zo ingericht dat ze de gezondheid van mensen bevorderen en chronische ziekten voorkomen	<ul style="list-style-type: none"> Het inwinnen van gezondheidsadvies bij de GGD-GMV nemen we op in de standaard werkwijze bij de ontwikkeling van ruimtelijke plannen. 	Kosten € 10.000 structureel m.i.v. 2020	De adviesrol van de GGD-GMV krijgt met de inwerkingtreding van de Omgevingswet een wettelijke basis. Vooruitlopend daarop gaan we hiermee al aan de slag. Op 1 april 2020 is bekend geworden dat de Omgevingswet niet per 1 januari 2021 in werking treedt. De duur van het uitstel is nog niet bekend.	😊
		<ul style="list-style-type: none"> We motiveren scholen in Altena om het vignet 'Gezonde School' te behalen. We streven ernaar dat in 2022 50% van de scholen het vignet heeft. 		Dit is besproken met de scholen en goed ontvangen. In het eerste kwartaal van 2020 heeft het Willem van Oranjecollege het vignet behaald. We liggen op koers om de doelstelling te halen.	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> We zorgen dat alle schoolterreinen voldoen aan de wettelijke plicht om voor 1 augustus 2020 hun terrein rookvrij te maken. 		Dit is eveneens besproken met de scholen. De doelstelling kan tijdig worden gerealiseerd.	
	Altena is een dementievriendelijke en mantelzorgvriendelijke gemeente	<ul style="list-style-type: none"> We geven uitvoering aan de intentieovereenkomst dementievriendelijke gemeente. We bieden trainingen 'signaleren dementie' aan. 	Kosten € 10.000 structureel m.i.v. 2020	Dit loopt.	
		<ul style="list-style-type: none"> We geven uitvoering aan het uitvoeringsprogramma ter ondersteuning van mantelzorgers. 	Kosten € 30.000 structureel m.i.v. 2020	Idem.	
	Jongeren groeien veilig op tot gezonde volwassenen	<ul style="list-style-type: none"> Naast de sinds 2019 gegeven weerbaarheidstrainingen faciliteren en organiseren we ook preventieve cursussen en voorlichting voor ouders/verzorgers en jongeren in risicogroepen. 	Kosten € 75.000 structureel m.i.v. 2020 voor weerbaarheids-trainingen, cursussen en voor het uitvoeringsprogramma.	De weerbaarheidstrainingen zijn voortgezet en ook is gestart met de preventieve cursussen. Als gevolg van de coronacrisis zijn er tot nader order geen bijeenkomsten.	
		<ul style="list-style-type: none"> We geven uitvoering aan het nog in 2019 vast te stellen uitvoeringsprogramma met aanvullende acties ter vergroting van de sociale veiligheid en weerbaarheid van de jeugd. 	Raad Q4 2019 Nota preventief jongerenbeleid met uitvoeringsprogramma	We hebben prioriteit gegeven aan de totstandkoming van het Actieplan alcohol en drugs, mede naar aanleiding van een toezegging aan de raad. Dit actieplan is in februari 2020 ter kennis gebracht van de raad . De Nota preventief jongerenbeleid c.a. plannen we nu in het derde kwartaal van 2020.	
					

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • We geven uitvoering aan het vast te stellen regionale beleidskader jeugdhulp, waarin de landelijk opgestelde actielijnen worden uitgewerkt. 	<p>Raad Q1 2020 Regionaal beleidskader jeugdhulp</p> <p>Kosten De kosten van acties die voortvloeien uit het regionale beleidskader jeugdhulp zijn nog niet bekend.</p>	De regio heeft iets meer tijd nodig om dit af te ronden. De planning is nu gericht op de tweede helft van 2020.	☹️
		<ul style="list-style-type: none"> • We hebben specifieke aandacht voor het maken en uitvoeren van samenwerkingsafspraken met Veilig Thuis. • We geven uitvoering aan het regionaal actieprogramma 'Geweld hoort nergens thuis'. 		<ul style="list-style-type: none"> • De taken van Veilig Thuis zijn uitgebreid, wat ook tot uitdrukking komt in de nieuwe naam (GR 'Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en meldpunt Crisiszorg West-Brabant'). • De samenwerkingsafspraken worden opnieuw bekeken, aan de hand van een door de VNG verstrekt kwaliteitskader 'Werken aan Veiligheid voor lokale (wijk)teams en gemeenten'. • Het programma 'Geweld hoort nergens thuis' (GHNT) hangt hier nauw mee samen. De uitvoering hiervan vindt plaats in nauwe samenwerking met Veilig Thuis. Uiterlijk in het derde kwartaal van 2020 wordt de lokale aanpak voor Alتنا vastgesteld, samen met een lokale meldcode. 	😊
		<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de jeugdgezondheidszorg en de GGD doen we onderzoek naar de vaccinatiegraad en maken we een plan van aanpak met gerichte acties om vaccinatie te bevorderen. 		De coronacrisis legt momenteel een groot beslag op de jeugdgezondheidszorg en de GGD, waardoor we in overleg tot een nieuwe planning moeten komen. Denkbaar is dat we wachten tot een vaccin tegen het coronavirus is ontwikkeld. Mogelijk wordt vaccinatie dan zelfs verplicht.	☹️

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
	(Jong)volwassenen in Altena gebruiken minder genotsmiddelen en mensen met een verslaving zijn beter in staat zich te handhaven in de samenleving	<ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen een uitvoeringsprogramma voor voorlichting, preventie en repressie. Daarbij betrekken we ook de ervaringen van de Aalburgse pilot surveillance 'hot spots'. 	Raad Q4 2019 Nota preventief jongerenbeleid met uitvoeringsprogramma Kosten € 80.000 in 2020 en m.i.v. 2021 € 100.000 structureel per jaar	We hebben prioriteit gegeven aan de totstandkoming van het Actieplan alcohol en drugs, mede naar aanleiding van een toezegging aan de raad. Dit actieplan is in februari 2020 ter kennis gebracht van de raad.	😊
				De Nota preventief jongerenbeleid is in verband hiermee doorgeschoven naar het derde kwartaal van 2020.	😐
		<ul style="list-style-type: none"> • We verdiepen ons inzicht in de problematiek en doen onderzoek naar de verslavingsomvang en aanwezige hulpvoorzieningen. • We intensiveren de reeds bestaande samenwerkingsrelaties met onder meer politie, woningcorporaties, artsen en scholen en ontwikkelen instrumenten om verslavingen vroegtijdig te signaleren. • Via de wijkteams leveren we ondersteuning aan ouders en andere opvoeders van jongeren die te maken hebben met verslaving. • Sportclubs en scholen worden bij de aanpak betrokken. 		Met de hier genoemde acties zijn we volop aan de slag. Ook hier bemoeilijkt de coronacrisis het leggen van goede contacten.	😊

2.2 Financieel overzicht

(bedragen x € 1.000)	I / S	2020	2021	2022	2023	2024
2. Altena Samenredzaam						
Beschermd wonen	S	PM	PM	PM	PM	PM
Wijk GGD'er	S	o	o	o	o	o
Jeugd	S	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal mutaties programma 2		o	o	o	o	o

(+ = nadeel / - = voordeel)

Beschermd wonen

Per 2021 wordt beschermd wonen een gezamenlijke inhoudelijke en financiële verantwoordelijkheid van alle gemeenten in de regio Breda. Gezien het feit dat de begroting BW in de afgelopen jaren niet sluitend was, is regionaal bestuurlijk afgesproken dat iedere gemeente in de Begroting 2021 ofwel een PM-post ofwel een bedrag voor een eventueel tekort op BW opneemt. Aangezien er nog geen bedragen bekend zijn, wordt een PM-post voorgesteld. Een eventueel tekort wordt verdeeld binnen de regio op basis van een nog vast te stellen verdeelsleutel. De komende maanden worden de volgende zaken nog regionaal uitgewerkt: de bekostiging van beschermd wonen, de relatie daarvan met reguliere begeleiding, opstellen begroting voor BW, verdeelsleutel opstellen, besluitvormingsregels / governance vaststellen. Het beleid met betrekking tot beschermd wonen is nieuw voor onze gemeente. Voorheen was dit een verantwoordelijkheid van de gemeente Breda voor de hele regio.

Wijk GGD'er

In 2019 is gestart met een pilot Wijk GGD'er. Deze persoon richt zich op casussen op het snijvlak van zorg en veiligheid, daar waar het GGZ-problematiek betreft. Doel is om preventief, vroegtijdig mensen met GGZ problematiek waarbij ook sprake is van een (potentieel) veiligheidsprobleem te ondersteunen om escalatie te voorkomen. De pilot eindigt per 31 mei 2020. De voorlopige resultaten zijn positief. Voornemen is om deze pilot om te zetten in een structurele activiteit. De functie heeft een preventieve werking op duurdere maatwerkvoorzieningen Wmo of inzet van zorg en veiligheidsorganisaties. Binnen de bestaande budgetten is wel ruimte aanwezig. Hierdoor zijn wel minder middelen beschikbaar om te investeren in andere kostenbesparende maatregelen in het sociaal domein. Er wordt nu geen bedrag extra voor geraamd.

Jeugd

Door de corona-maatregelen valt de dagelijkse routine in kwetsbare gezinnen weg en loopt de spanning op. Dit zorgt voor onwenselijke en mogelijk ook onveilige situaties. Maatregelen zoals noodopvang op school en voortzetting van bestaande zorg in aangepaste vorm kan in voorkomende gevallen niet voldoende zijn om escalatie van problematiek in gezinnen te voorkomen. In die gevallen wordt extra jeugdhulp ingezet, die in normale omstandigheden niet nodig zou zijn geweest. Team Jeugd registreert waar en wanneer dit het geval is, zodat er overzicht is van de extra uitgaven. Niet alle extra zorg kan echter door Team Jeugd worden geregistreerd, of is minder direct

te herleiden aan de corona-maatregelen. De totale te verwachte extra kosten zijn daarom onmogelijk te voorspellen.

Op programma 2 is verder conform het collegebesluit en de Raadsinformatiebrief d.d. 28 januari 2020 de in de Begroting 2020 opgenomen ombuigingstaakstelling op het sociaal domein structureel ingevuld. Dit heeft geen effect op het saldo.

Programma 3. Veelzijdig Altena

3.1 Doelenbomen Veelzijdig Altena

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
Economie					
Versterking van de economie door een goed ondernemings- en vestigingsklimaat	<ul style="list-style-type: none"> Ondernemers weten waar ze terecht kunnen met vragen en initiatieven en worden snel geholpen. 	<ul style="list-style-type: none"> We werken met accountmanagers als vast aanspreekpunt voor initiatiefnemers en geven daar intern en extern ruime bekendheid aan. We haken aan bij het initiatief vanuit het bedrijfsleven voor een digitaal ondernemershuis en 'vullen' en onderhouden dan een gemeentelijke kamer in dat huis. 	Kosten € 10.000 structureel m.i.v. 2020 voor het digitaal ondernemershuis en de hieronder genoemde communicatiestrategie	<ul style="list-style-type: none"> Ondernemers weten de accountmanagers steeds beter te vinden, zoals ook is gebleken tijdens de coronacrisis. Ook intern is de rolverdeling bekend. Het digitale ondernemershuis Altena, een initiatief van de Bedrijvenkring Altena, is ontwikkeld. De ondernemers maken nog afspraken over het onderhoud en beheer voordat de website online gaat. 	😊
	Economische adviesraad	<ul style="list-style-type: none"> We werken samen met de 3O's rol, functie en inhoud van een economische adviesraad uit in heldere kaders. 		In de praktijk wordt intensief samengewerkt met de 3O's. We hebben diverse overleggen gehad met het georganiseerde bedrijfsleven over de wijze waarop we het overleg overheid-bedrijfsleven vorm willen geven. Uit deze overleggen zal de economische adviesraad moeten voortkomen. In samenwerking met die raad zal nieuw economisch beleid worden opgesteld.	😐
	De economische potenties van Altena worden zowel binnen als buiten de regio breder bekend	<ul style="list-style-type: none"> We ontwikkelen een communicatiestrategie om ruime bekendheid te geven aan de economische potenties van Altena. 	Kosten Zie boven.	Onze communicatiestrategie omvat verschillende activiteiten, zoals contacten met andere overheden, stakeholders, bedrijfsbezoeken, social media, Team ondernemen 'on tour' enz.	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
	Verhoging kwaliteit bedrijventerreinen en winkelgebieden	<ul style="list-style-type: none"> We ondersteunen activiteiten van bedrijvenverenigingen en winkeliersverenigingen ter verbetering van de kwaliteit van de bedrijventerreinen en winkelgebieden. 		Het initiatief ligt bij de ondernemers, maar wij treden faciliterend op. Met behulp van de fondsen van de bedrijveninvesteringszones (BIZ) wordt samengewerkt aan een grotere aantrekkingskracht van de betrokken gebieden.	
	Ruimte voor (groei van) bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> Samen met het Regionaal Ontwikkelingsbedrijf ontwikkelen we SRBT Giessen en oriënteren we ons op nieuw aanvullend aanbod bedrijfsterreinen. We brengen het belang van voldoende ruimte voor bedrijventerreinen voor Altena onder de aandacht van de Regio West-Brabant en de provincie. 		<ul style="list-style-type: none"> Voor het bedrijventerrein zijn diverse varianten in onderzoek. Hierover wordt ook overlegd met de provincie. Bij de planontwikkeling moet rekening worden gehouden met de problematiek rond stikstof. Altena heeft actief bijgedragen aan de eerste fase van de regionale afspraken over de bedrijventerreinprogramming. Deze krijgen nu een vervolg in de tweede fase. Het tekort aan uitgeefbaar terrein staat op de agenda van zowel de Regio West-Brabant als de provincie. 	
Voldoende arbeidskrachten voor de beschikbare banen en het voorkomen van ongewenste woonsituaties in de kernen	Adequate huisvesting voor arbeidsmigranten	<ul style="list-style-type: none"> Een integrale aanpak voor arbeidsmigranten We stellen nieuw beleid vast voor de huisvesting van arbeidsmigranten. 	Raad Q2 2020 Beleid arbeidsmigranten	<ul style="list-style-type: none"> De ingestelde Adviesgroep heeft een unaniem advies uitgebracht dat vertaald is in beleidsregels. Deze stukken zijn in december 2019 besproken tijdens een Altenatafel, waarna de inspraak is gestart. Op 2 juni 2020 is de Beleidsregel huisvesting van arbeidsmigranten 2020 door de raad vastgesteld. 	
		<ul style="list-style-type: none"> We geven verder uitvoering aan de procedure rond het paraplubestemmingsplan, met een vergunningstelsel voor het gebruik van een woning door meer dan één huishouden om maatschappelijk ongewenste woonsituaties te voorkomen. 	Raad Q4 2019 Vaststelling paraplubestemmingsplan	<ul style="list-style-type: none"> Het paraplubestemmingsplan is in november 2019 vastgesteld. 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
Behoud en versteviging van het maritieme cluster in Werkendam e.o.	Voor de korte termijn een insteekhaven via herstructurering van Biesboschhaven Zuid	<ul style="list-style-type: none"> • We geven uitvoering aan de gesloten intentieovereenkomst en werken aan de samenwerkingsovereenkomst. • We ronden de bestemmingsplanprocedure af. 	Raad Q4 2019 of Q1 2020 Vaststelling bestemmingsplan	De voortgang van dit project en van de bestemmingsplanprocedure stagneert, onder andere als gevolg van de stikstofproblematiek. We zijn mogelijke oplossingen aan het onderzoeken. De gesloten intentieovereenkomst is, mede in verband hiermee, verlengd. Wij blijven in gesprek met de ondernemers.	
	Voor de langere termijn een nieuwe havenontwikkeling in de vorm van een derde haven, gekoppeld aan het Deltaprogramma (IRM)	<ul style="list-style-type: none"> • De lobby en het werkproces worden voortgezet, onder meer met het oog op het aanhaken bij het Deltaprogramma (IRM) en het verkrijgen van cofinanciering en subsidies. • We werken verder aan het Mirt-traject met de partners van Rijk en provincie voor nader onderzoek naar het verbinden van een havenontwikkeling en IRM. • We gaan eventueel een intentieovereenkomst aan met cruciale partijen in het gebied en met WMI en de provincie(s). 		Het belang van dit project wordt in alle relevante bestuurlijke contacten door ons benadrukt. De uitkomsten van het 'MIRT-onderzoek' naar de derde haven zijn voor de zomer van 2021 bekend. Daarin worden de oplossingsrichtingen geschetst en de kosten en financieringsmogelijkheden op hoofdlijnen in beeld gebracht. Daarna volgt een 'MIRT-verkenning', waarin wordt toegewerkt naar een voorkeursvariant. Ook wordt getracht met dit project aan te haken op het programma Integraal Riviermanagement onder de Omgevingswet, dat momenteel in ontwikkeling is.	
	Een sterke profilering van het maritieme cluster en een goede samenwerking tussen ondernemers, onderwijs en overheid	<ul style="list-style-type: none"> • We gaan verder met de gesprekken met ondernemers, onderwijsinstellingen om samenwerking, kennisuitwisseling, techniekpromotie en cross-sectorale contacten te bevorderen. • We nemen deel aan het hightech & maintenance programma van REWIN. • We zijn lid van Maritime Delta. 	<p>Kosten € 77.000 structureel m.i.v. 2021 voor de programmamanager WMI en de inbedding in de reguliere organisatie vanaf 2021.</p> <p>Kosten € 5.000 structureel m.i.v.</p>	De programmamanager WMI zet haar werkzaamheden ook in 2020 voort. We onderzoeken in samenspraak met WMI hoe we dit in de jaren erna kunnen continueren.	
				Het lidmaatschap wordt gecontinueerd.	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
			2020		
Respect voor de zondagsrust	De winkelopenstelling op zondag blijft beperkt tot de vesting Woudrichem	Handhaving van de bestaande regeling rond de winkelopenstelling op zondagen.		De bestaande regeling wordt gehandhaafd.	
Onderwijs					
Gelijke kansen voor leerlingen	Minder onderwijsachterstanden	We ontwikkelen een geharmoniseerd beleid voor de aanpak van onderwijsachterstanden.	Raad Q1 of Q2 2020 Beleid onderwijsachterstanden	De voorbereiding vergt iets meer tijd. Het onderwerp schuift door naar het derde kwartaal van 2020. Daarbij wordt het onderdeel van een volwaardige Lokale Educatieve Agenda (LEA) die op dit moment met alle onderwijspartners wordt ontwikkeld.	
Leerlingen met problemen krijgen tijdig passende ondersteuning.	<ul style="list-style-type: none"> Een goede afstemming tussen jeugdhulp en passend onderwijs. Alle jeugdigen ontvangen onderwijs en zorg op maat 	<ul style="list-style-type: none"> We ontwikkelen samen met de scholen, samenwerkingsverbanden en wijkteams een visie op de aansluiting tussen jeugdhulp en passend onderwijs. We stimuleren innovatieve combinaties tussen jeugdhulptrajecten en onderwijs. 	Kosten De kosten van onderwijszorgarrangementen worden in de Eerste Bestuursrapportage 2020 inzichtelijk gemaakt	<ul style="list-style-type: none"> We hebben frequent overleg met scholen en samenwerkingsverbanden om duidelijkheid te krijgen over de verdeling van de kosten. Die zijn momenteel nog onvoldoende in beeld. We komen hier in de Tweede Bestuursrapportage 2020 op terug. 	
	Adequate basisondersteuning en vroegsignalering op scholen	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren leerkrachten en intern begeleiders om vroegtijdig en adequaat te signaleren en advies of inzet van de sociale wijkteams in te vliegen waar nodig. 		<ul style="list-style-type: none"> Zie ook de hierboven aangestipte pilot, waarmee het vroegtijdig en adequaat signaleren wordt bevorderd. Naast de pilot is dit ook een regelmatig terugkerend agendapunt in het overleg met de 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
				scholen.	
Geschikte huisvesting voor de scholen	Goede voorzieningen voor het onderwijs, in overeenstemming met daarvoor geldende normen	<ul style="list-style-type: none"> We harmoniseren de huisvestingsplannen tot een integraal Huisvestingsplan voor het onderwijs. 	Raad Q1 2020 Vaststelling Integraal Huisvestingsplan Onderwijs	De raad heeft in oktober 2019 de Nota harmonisatie integrale huisvestingsplannen onderwijs vastgesteld, met daarin de uitgangspunten voor de harmonisatie. Besloten is om duurzaamheid nadrukkelijk mee te nemen, waarmee wordt ingezet op een scholenbestand dat op de langere termijn toekomstbestendig en energieneutraal is (ENG-norm). Het IHP volgt in afwijking van de planning in het derde kwartaal van 2020. De vertraging is ontstaan doordat meer tijd nodig bleek voor het op orde brengen van de basistaken. In de Kaderbrief 2021 worden de financiële effecten al zoveel mogelijk in beeld gebracht.	☹️
	Een brede school in Almkerk	<ul style="list-style-type: none"> De realisatie van de brede school wordt in samenspraak met toekomstige gebruikers voorbereid. We nemen de verplaatsing van de tennisaccommodatie daarin mee. 	Raad Q1 2020 Integraal voorstel realisatie Brede school Almkerk	Verplaatsing van de tennisaccommodatie van LTV Almkerk bleek niet haalbaar. Voor de brede school wordt samen met de toekomstige gebruikers naar een andere passende locatie gezocht. In het vierde kwartaal van 2020 presenteren we een contourennota, inclusief een voorkeursvariant voor een nieuwe locatie.	☹️
	Nieuwbouw voor de Regenboogschool te Nieuwendijk	<ul style="list-style-type: none"> Het project wordt in samenwerking met partners en toekomstige gebruikers voorbereid. 	Raad Q2 2020 Vaststelling bestemmingsplan locatie Regenboogschool	Voor het project is aanvullend budget nodig, in verband met de kosten van het ontwerp van de nieuwe school. In het derde kwartaal van 2020 doen we een voorstel voor de verdere aanpak, waarin we de financiële effecten meenemen.	☹️
Betere aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt	Vakgerichte opleidingen en leerplekken bij	<ul style="list-style-type: none"> We stimuleren gastlessen en werksafari's voor scholen. 	Kosten € 25.000 structureel m.i.v. 2020 voor	<ul style="list-style-type: none"> Gastlessen e.d. worden met grote regelmaat georganiseerd, met het accent op de maritieme sector. 	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
	bedrijven	<ul style="list-style-type: none"> We gaan in gesprek met de bedrijven, het onderwijs en zorginstellingen om te verkennen hoe we opleidingen en leerplekken kunnen bevorderen. We betrekken daarbij ook de economische raad. 	techniekpromotie in het onderwijs	<ul style="list-style-type: none"> De programmamanager WMI vervult een belangrijke rol als aanjager voor het bevorderen van technische opleidingen en leerplekken in de maritieme sector. 	
Sport en bewegen					
Toekomstbestendige sportverenigingen en voldoende mogelijkheden om te sporten en bewegen in Altena	Sportnota Altena met lokaal sportakkoord t.b.v. een integrale benadering van de sportsector	<ul style="list-style-type: none"> We stellen een Altenabrede nota Sport op. We sluiten een Altena-sportakkoord met lokale sportverenigingen en maatschappelijke organisaties. We stellen een visie op sportaccommodaties op, met een analyse van de huidige beheermodellen en mogelijke alternatieven. 	Raad Q1 2020 Sportnota Altena Raad Q3 2020 Visie sportaccommodaties	Het sportakkoord is inmiddels een feit. Gebleken is dat de Sportnota en de visie op sportaccommodaties nauw met elkaar verweven zijn. Daarom pakken we beide onderwerpen in samenhang op. Voor de besluitvorming over deze stukken wordt nu gekoerst op het derde kwartaal van 2020.	
	Wederkerigheid in het subsidiebeleid	In de Sportnota en het nieuwe subsidiebeleid geven we aan hoe we een koppeling aanbrengen tussen de maatschappelijke bijdrage van de clubs en die van de gemeente.		De gewenste wederkerigheid is verankerd in het in december 2019 vastgestelde Beleidskader Harmonisatie subsidies dat voor een meer projectgericht subsidiebeleid kiest. Naast een basissubsidie kunnen instellingen een extra stimuleringsubsidie aanvragen voor activiteiten met een groot maatschappelijk effect.	
	Nieuwe sportvoorzieningen	<ul style="list-style-type: none"> Wij geven verder uitwerking aan de plannen rond de aanleg van een atletiekaccommodatie in Sleeuwijk. Daarnaast geven we uitvoering aan het raadsbesluit 2 juli 2019 	Raad Q4 2019 Kredietvoorstel en locatiekeuze De Nieuwe Roef Raad Q4 2020 Vaststelling bestemmingsplan	Het benodigde krediet is door de raad gevoteerd. Het plan voorziet in de realisering van een atletiekaccommodatie op De Nieuwe Roef 1, achter het Altena College. De paardensportvereniging wordt verplaatst naar De Roef 5. Bij de planuitwerking is rekening gehouden met de kanttekeningen van omwonenden, zodat in de ruimtelijke procedures geen bezwaren of planschadeverzoeken worden	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		waarbij gevraagd is de varianten voor Paardensportvereniging De Nieuwe Roef uit te werken.		verwacht. Waarschijnlijk kan in het vierde kwartaal van 2020 het bestemmingsplan worden vastgesteld.	
Minder risico's op verdrinking en andere ongevallen	Een toename van de zwemvaardigheid	We stellen beleid op ter bevordering van de zwemvaardigheid van de inwoners van Altena.	Raad Q1 2020 Beleid zwemvaardigheid. Kosten Nog niet bekend.	Het beleid zwemvaardigheid is nog niet afgerond en volgt in het derde kwartaal van 2020.	☹️
Cultuur en cultuurhistorie					
Versterking van de culturele identiteit van Altena en vergroting van de aantrekkingskracht voor toeristen en recreanten	<ul style="list-style-type: none"> • Meer mogelijkheden om ons erfgoed te beleven en onze geschiedenis te leren kennen • Versterking van de toeristisch-recreatieve sector 	<ul style="list-style-type: none"> • We nemen actief deel aan diverse samenwerkingsverbanden, zoals het Pact van Loevestein en de Vestingdriehoek. • Samen met de betrokken partners voeren we de in 2019 vastgestelde agenda voor de vesting uit. • We werken aan een plan voor overkoepelende promotie, educatie en coördinatie en inzet van vrijwilligers voor de parels van Altena: Biesbosch, Nieuwe Hollandse Waterlinie en de musea (zie ook doelenboom 'Recreatie en toerisme') 	Kosten Zie doelenboom 'Recreatie en toerisme' Raad Q2 2020 Behandeling plan Biesbosch, NHW en musea	<ul style="list-style-type: none"> • We nemen actief deel aan deze samenwerkingsverbanden. • Dit punt is in de begroting 2020 abusievelijk niet correct weergegeven, aangezien nog geen sprake is van een vastgestelde agenda voor de vesting. We organiseren in het derde kwartaal van 2020 een bezoek aan de vesting en praten de raadsleden dan bij over alle lopende en voorgenomen activiteiten. • Bij de doelenboom 'Recreatie en toerisme' hieronder gaan we in op de stand van zaken rond het plan voor overkoepelende promotie, educatie en coördinatie van de inzet van vrijwilligers. 	☺️

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • We stellen samen met Erfgoed Altena een erfgoedvisie op en leggen deze ter vaststelling voor aan de raad. • We vertalen de nieuwe erfgoedvisie in ruimtelijk beleid. 	Raad Q4 2020 Vaststelling Erfgoedvisie Kosten € 57.500 in 2020 en € 12.500 in 2021 (daarnaast € 5.000 in 2019)	Dit ligt op schema.	
		<ul style="list-style-type: none"> • We restaureren twee monumentale, voorheen waterstaatkundige, objecten: <ul style="list-style-type: none"> - De ophaalbrug in polder Jannezand te Hank - De Hillegatsche Sluis te Hank. • Beide projecten worden uitgevoerd door de Stichting Ontwikkeling gemeente Altena (in oprichting). 		De werkzaamheden aan de ophaalbrug te Hank zijn gestart, onder regie van de inmiddels opgerichte Stichting Ontwikkeling gemeente Altena. De Hillegatsche Sluis wordt mogelijk een vervolgproject. Realisering is tijdens deze collegeperiode niet zeker, mede gezien de benodigde financiële middelen.	
	Meer culturele voorzieningen en activiteiten in Altena	We geven uitvoering aan het in 2019 vastgestelde Actieprogramma cultuur.		Samen met de Cultuurraad is in het najaar van 2019 een eerste netwerkbijeenkomst georganiseerd. Het in de Cultuurvisie bedoelde online platform was een van de gespreksonderwerpen. Dit platform, waarop we het culturele netwerk en de culturele agenda in beeld willen brengen, gaat in de loop van 2020 in de lucht. We blijven periodiek netwerkbijeenkomsten organiseren en mogelijk ook bijeenkomsten voor bepaalde groepen ondernemers. Verder vinden diverse activiteiten plaats rond de drie thema's van de Cultuurvisie, 'ontwikkeling en ontplooiing', 'erfgoed en identiteit' en 'toerisme en beleving'. Het voert te ver om alle projecten hier te noemen. Enkele voorbeelden van projecten waar we aan werken, zijn de Canon van Altena en het met virtual reality zichtbaar maken van monumenten.	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
				Daarnaast zijn er ook activiteiten die niet in de Cultuurvisie zijn benoemd, zoals 'Brabant remembers, 75 jaar vrijheid' en de voorbereidingen voor de herdenking in 2021 van Hugo de Groot en de St. Elisabethvloed.	
	Meer mogelijkheden voor inwoners en toeristen om kunst te beleven en om actief bezig te zijn met kunst	We bieden kunstenaars de mogelijkheden om te exposeren en organiseren samen met de Cultuurraad periodiek kunstroutes.		<ul style="list-style-type: none"> • Alle bestaande kunstwerken van de drie voormalige gemeenten zijn geïnventariseerd. We komen dit jaar nog met een voorstel over hoe we met deze verzameling om kunnen gaan. • Kunstenaars maken al gebruik van de mogelijkheid om hun werken te exposeren in gemeentelijke gebouwen (onder meer op de wijklocaties). • De stichtingen en projectgroepen die actief waren in de voormalige gemeenten zijn in gesprek over het vormen van één stichting die één Kunstroute Altena gaat organiseren. De Cultuurraad is daarbij betrokken. 	😊
		We passen de 1% regeling voor kunst in de openbare ruimte toe		De regeling wordt waar mogelijk toegepast.	😊
		<ul style="list-style-type: none"> • We doen onderzoek naar bestaande vormen van cultuur- en muziekeducatie en verkennen nieuwe mogelijkheden. • We maken een programma voor muziekonderwijs op school. 		<ul style="list-style-type: none"> • De bestaande regelingen voor muziekonderwijs en muziek op school zijn geëvalueerd, samen met de Bibliotheek Cultuurpunt Altena. • Samen met zes scholen werken we aan een programma 'Muziek op school' dat we aan alle basisscholen willen aanbieden. • Ook rond het thema cultuureducatie zijn er veel activiteiten. Cultuurpunt Altena bereikt met drie programmalijnen alle basisscholen in Altena. Ook programma's die voor de herindeling beschikbaar waren, vinden nog steeds aftrek bij de scholen. 	😊
Recreatie en toerisme					

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
Versterking van de toeristisch-recreatieve sector	Uitbreiding en verbetering van het aanbod aan toeristisch-recreatieve voorzieningen en activiteiten	<ul style="list-style-type: none"> • Samen met de stakeholders geven we uitvoering aan de visie toerisme en recreatie uit 2016 en de gezamenlijk ontwikkelde agenda. 		<ul style="list-style-type: none"> • De visie op toerisme en recreatie wordt samen met de belanghouders uitgevoerd. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • We bieden initiatieven op het thema recreatie en toerisme ruimte. 		<ul style="list-style-type: none"> • We hebben de regeling voor bed en breakfast verruimd. Andere voorbeelden zijn het Biesbosch Streekpad en het participeren in de organisatie van de themajaren, 'Brabant remembers', Hugo de Groot en de St. Elisabethvloed. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • We werken met diverse partijen samen om voorzieningen tot stand te brengen of beleefbaar te maken, zoals de partners in de Vestingdriehoek, het Pact van Loevestein en Biesbosch Museum Eiland. 		<ul style="list-style-type: none"> • De samenwerking met diverse partners uit de sector is in de verslagperiode voortgezet. • Het Parkschap Nationaal Park De Biesbosch wordt vervangen door een netwerkmodel op grond van een samenwerkingsovereenkomst. Daarmee wordt gestreefd naar een herkenbare en optimaal beleefbare Biesbosch voor de bezoeker, een sterk merk en het behoud van de kwaliteit van de natuur en het landschap. • De Biesbosch is onderdeel van NL Delta, een ambitieus programma waarin overheden, organisaties en bewoners samen werken aan het behoud, de ontwikkeling en de beleving van natuur. • Binnen NL Delta werken we aan de aanvraag van de status Nationaal Park Nieuwe Stijl en een bijpassend governance model. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • We bieden een visie op de vesting met bijbehorende agenda aan de raad aan. 	Raad Q2 2020 Visie op de vesting	<ul style="list-style-type: none"> • De Visie op de vesting is een beleidsdocument van de voormalige gemeente Woudrichem. We organiseren in het derde kwartaal van 2020 een bezoek aan de vesting en praten de raadsleden dan bij over alle lopende en voorgenomen activiteiten. 	
	Meer actieve vormen van recreatie	<ul style="list-style-type: none"> • We ronden lopende projecten af zoals ruiterroutes, 	Kosten Een jaarlijks bedrag van € 10.000 in 2020 en 2021..	De lopende projecten bevinden zich in de afrondende fase.	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten en planning	Stand van zaken medio mei 2020	
		wandelknooppunten en kanoroute Noordwaard. • We ondersteunen actieve vormen van recreatie.	Daarna m.i.v. 2022 structureel € 20.000 per jaar.		
	<ul style="list-style-type: none"> • Meer bekendheid voor en meer samenhang tussen de parels van Altena • Nieuwe mogelijkheden van gebiedsmarketing en promotie 	<ul style="list-style-type: none"> • In samenwerking met Brabants Landschap, de VVV en Erfgoed Altena werken we aan een vernieuwde aanpak voor de verbinding en marketing van de parels van het gebied, de Biesbosch, de Nieuwe Hollandse Waterlinie en de musea. Educatie en coördinatie van de inzet van de vrijwilligers worden hierin meegenomen. 	Raad Q2 2020 Vernieuwde aanpak gebiedsmarketing en promotie Kosten € 15.000 in 2020, € 30.000 in 2021 en vanaf 2022 € 45.000 structureel.	Samen met de VVV en Brabants Landschap is onderzoek gedaan naar de wensen en behoeften van de ondernemers en consumenten op het gebied van de informatievoorziening en marketing van de parels van het gebied (De Biesbosch, de Nieuwe Hollandse Waterlinie, de musea en overig erfgoed). Educatie en de mogelijkheden om de inzet van vrijwilligers te coördineren, worden hierin meegenomen. Mede op basis van deze input wordt een vernieuwde visie op toerisme opgesteld en worden de prestatieafspraken en subsidierelaties herijkt. Ook deze branche wordt hard getroffen door de coronacrisis. Mede om die reden plannen we dit onderwerp in overleg met betrokkenen opnieuw in. Uiterlijk in het eerste halfjaar van 2021 zullen we de vernieuwde aanpak presenteren.	
Subsidiebeleid en harmonisatie					
Een bloeiend verenigingsleven ter versterking van de sociale samenhang en financiële ondersteuning van maatschappelijk nuttige activiteiten	Een geharmoniseerd en rechtvaardig subsidiebeleid	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen de subsidieregelingen en -plafonds vast op basis van door de raad te formuleren uitgangspunten. • We voorzien daarbij in een passende overgangsregeling en subsidiëren In de aanloop naar de nieuwe regels op basis van het 'oude recht' 	Raad Q4 2019 Kader met uitgangspunten voor de harmonisatie van de subsidies Raad Q4 2020 Zienswijzeprocedure voorafgaand aan vaststelling nieuwe regels en plafonds.	De raad heeft op 17 december 2019 het Beleidskader Harmonisatie subsidiebeleid vastgesteld. Daarin zijn de subsidiethema's benoemd en de kaders geschetst. Die zijn inmiddels uitgewerkt in scenario's die in de tweede helft van 2020 (afhankelijk van het verloop van de coronacrisis) met subsidieontvangers en de raad worden besproken. De nieuwe subsidieregelingen worden daarna in het vierde kwartaal van 2020 door het college vastgesteld.	

3.2 Financieel overzicht

(bedragen x € 1.000)	I / S	2020	2021	2022	2023	2024
3. Veelzijdig Altena						
Bijdrage restauratie fundering Vervoorne Molen te Werkendam	I	67	0	0	0	0
Subsidieregeling Versterking onderwijs-bedrijfsleven	S	75	75	75	75	75
Aanpassen afbakening kunstgrasvelden t.b.v. opvang kunstgraskorrels	I	152	0	0	0	0
Budget Sportcoaches	S	-202	-202	-202	-202	-202
Diverse mutaties incidenteel	I	103	0	0	0	0
Diverse mutaties structureel	S	60	60	60	60	60
Totaal mutaties programma 3		255	-67	-67	-67	-67

(+ = nadeel / - = voordeel)

Bijdrage restauratie fundering Vervoorne Molen te Werkendam

De Vervoorne Molen te Werkendam vertoont scheefstand, hiervoor is een restauratie nodig. Met een subsidie van de gemeente van € 67.138 kan de restauratie in de zomer van 2020 gestart worden.

Subsidieregeling Versterking onderwijs-bedrijfsleven

In het Bestuursakkoord is de wens geconcretiseerd om de aansluiting tussen onderwijs en arbeidsmarkt zo optimaal mogelijk te laten verlopen, met als uiteindelijke doel het behouden van de jongeren voor de regio. Om dit te bereiken willen we de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven versterken. Met een extra budget kan een subsidieregeling ingezet worden voor het opzetten van projecten van scholen die hierop gericht zijn. Deze subsidieregeling richt zich op techniek, zorg en Agrofood. Er is reeds een bedrag van € 25.000 beschikbaar in de Begroting 2020 voor gastlessen / werksafari's voor het basisonderwijs in de maritieme en technische sector. Met het extra budget van € 75.000 willen we het succes verder uitbreiden richting techniek, zorg en Agrofood.

Aanpassen afbakening kunstgrasvelden ten behoeve van opvang kunstgraskorrels

Eind 2019 is een voetbalvereniging veroordeeld tot een boete van € 10.000 omdat niet genoeg maatregelen waren genomen om te voorkomen dat rubber kunstgraskorrels in het milieu terecht komen. Meer processen tegen voetbalverenigingen zijn aangekondigd. Om te zorgen dat de voetbalverenigingen in Altena (en ook de gemeente) voldoende maatregelen hebben genomen, dienen er bij alle kunstgrasvelden kantplanken geplaatst te worden. Hierdoor kunnen de rubber kunstgraskorrels, maar ook de kurk kunstgraskorrels, niet in het milieu komen.

Budget Sportcoaches

Binnen de gemeente Altena heeft de helft van de sportcoaches geen vast dienstverband. Dit heeft een aantal nadelen. Zo kunnen goede sportcoaches niet behouden worden, omdat na maximaal drie tijdelijke contracten in drie jaar afscheid van de betreffende sportcoach moet worden genomen. Het werven van goede sportcoaches is moeilijk te werven als er geen zicht is op een vast contract. Door te veel wisselingen in het team van sportcoaches wordt de herkenbaarheid van de sportcoaches

minder. Verder zijn de lasten van een tijdelijke dienstverband via payroll zijn aanzienlijk hoger dan de lasten van een vast contract bij de gemeente Altena. Het verschil voor 3,5 fte aan sportcoaches bedraagt circa € 43.000 per jaar. Met het oog op de nadelen wordt de tijdelijke 3,5 fte aan sportcoaches een vast dienstverband geboden. De functies worden opgenomen in het functieboek van de gemeente Altena. Het budget van € 201.871 voor de inhuur van sportcoaches (programma 3) wordt daartoe overgeheveld naar het personeelsbudget (programma 6b). Per saldo is deze mutatie budgettair neutraal.

Programma 4. Duurzaam Altena

4.1 Doelenbomen Duurzaam Altena

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
Duurzaamheid					
Altena CO ₂ -neutraal in 2046	De projecten en activiteiten uit het uitvoeringsprogramma van de Altena Energiestrategie	<ul style="list-style-type: none"> We werken de in 2019 vastgestelde Altena Energiestrategie uit in een uitvoeringsagenda die we vervolgens uitvoeren. 	Raad Q1 2020 Vaststelling Uitvoeringsagenda Altena Energiestrategie	Mede op basis van de uitkomsten van de twee klimaatbureaus van 20 januari en 3 maart 2020 wordt gewerkt aan de uitvoeringsagenda en daaraan gekoppeld een voorstel voor de inzet van een duurzaamheidsfonds. Een eerste proeve hiervan wordt in de tweede helft van 2020 aan de raad voorgelegd. De agenda vormt een uitwerking van zowel de Altena Energiestrategie als de Omgevingsvisie.	☹️
	Inwoners, bedrijven en verenigingen worden gestimuleerd tot actie op de weg naar duurzaamheid	<ul style="list-style-type: none"> We geven deze bestuursperiode prioriteit aan bewustwording, besparing en verduurzaming van de bebouwde omgeving. We zoeken samenwerking met stakeholders, zoals woningcorporaties, Energiecoöperatie Altena Nieuwe Energie, het lokale bedrijfsleven en onderwijs. We volgen een wijkgerichte aanpak voor aanpassingen aan vastgoed, gericht op besparing van energie en/of duurzame opwek. De aanpak wordt zo mogelijk gekoppeld aan thema's als veilig wonen en langer thuis wonen. 	€ 50.000 in 2019, 2020 en 2021	<ul style="list-style-type: none"> Veel activiteiten in het kader van bewustwording, besparing en verduurzaming zijn al in 2019 in gang gezet. Een voorbeeld is het duurzaamheidsloket Altena, een gezamenlijk initiatief van Altena Nieuwe Energie, Stichting Stoer en de gemeente. Verder is onder meer een duurzaamheidsenquête gehouden en een duurzame huizenroute georganiseerd. Ook zijn er diverse themabijeenkomsten geweest, naast tal van andere activiteiten. Ook aan de interne bewustwording is gewerkt. Naast het toevoegen van een paragraaf duurzaamheid aan de collegevoorstellen kan onder meer het haalbaarheidsonderzoek duurzame mobiliteit worden genoemd. In het verlengde daarvan wordt ook specifiek naar het 	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren (sport)verenigingen tot verduurzaming van accommodaties. • We treden lokale duurzaamheidsinitiatieven tegemoet met de bril van 'mogelijk maken'. De rol van de gemeente wordt van geval tot geval ingevuld. 		<p>wagenpark en materieel van de buitendienst gekeken.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De samenwerking met diverse partijen rond het thema duurzaamheid wordt steeds intensiever. Zo heeft het thema een belangrijke plaats gekregen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties en huurdersorganisaties, om maar een willekeurig voorbeeld te noemen. • De raad heeft besloten om in het IHP uit te gaan van ENG Bouwen. • Sportverenigingen zijn geïnformeerd over de subsidieregeling van het Rijk voor duurzaamheidsmaatregelen. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • We evalueren de door de voormalige gemeente Woudrichem vastgestelde regeling voor het verstrekken van duurzaamheidsleningen. Daarbij onderzoeken we of deze regeling - al dan niet in aangepaste vorm- in heel Altena kan worden ingevoerd. 	<p>Raad Q2 2020 Revolverend duurzaamheidsfonds</p>	<p>Het fonds wordt meegenomen bij de opstelling van de Uitvoeringsagenda van de Altena Energiestrategie. Besluitvorming kan naar verwachting in de tweede helft van 2020 plaatsvinden.</p>	
	<ul style="list-style-type: none"> • Verduurzaming van ons vastgoed en van installaties in de openbare ruimte • Goed voorbeeld doet volgen 	<ul style="list-style-type: none"> • We ontwikkelen vastgoed- en accommodatiebeleid, inclusief een duurzaamheidsplan voor ons vastgoed. • Vooruitlopend daarop nemen we nu al duurzaamheidsmaatregelen. We kiezen daarbij voor duurzame 'no regret'-oplossingen. • Oplaadpunten voor elektrische auto's in de openbare ruimte worden gestimuleerd, waar de parkeercapaciteit dat toelaat. 	<p>Raad 2021 Oplevering vastgoed- en accommodatiebeleid, inclusief duurzaamheidsplan</p> <p>Kosten € 25.000 in 2020 en 2021 voor het duurzaamheidsplan</p>	<ul style="list-style-type: none"> • De werkzaamheden aan het vastgoed- en accommodatiebeleid en het bijbehorende duurzaamheidsplan liggen op schema. • Op diverse locaties zijn laadpalen toegestaan of op een andere manier gefaciliteerd. Naast diverse particuliere projecten, kunnen de oplaadpunten bij de vesting Woudrichem als voorbeeld worden genoemd. Daar loopt een proefproject met deelauto's. 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
	Een warmtevisie die in overeenstemming is met de door het Rijk gestelde normen	We gaan in gesprek met stakeholders, zoals de provincie, woningcorporaties en netbeheerders, over de gewenste aanpak om te komen tot een warmtevisie.	<p>Raad 2021 Vaststelling warmtevisie</p> <p>Kosten € 25.000 eenmalig in 2020. De uitvoeringskosten zijn nog niet bekend.</p>	De voorbereiding van de warmtevisie ligt op schema.	
	Regionaal bod met uitvoeringsprogramma dat een bijdrage levert aan de grootschalige opwek van duurzame energiekracht	<ul style="list-style-type: none"> Binnen het kader van de Regionale Energiestrategie (RES) leveren we een bijdrage aan de grootschalige opwek van duurzame energie. We dragen bij aan de totstandkoming van een regionaal bod met elektriciteitsplan, warmteplan, infrastructuurplan en innovatieplan. 	<p>Raad Q2 2020 Conceptbod RES (concept)</p> <p>Raad 2021 Definitief bod, inclusief uitvoeringsprogramma</p> <p>Kosten De uitvoeringskosten zijn nog niet bekend.</p>	<ul style="list-style-type: none"> De bijdrage van iedere gemeente in de Regio West-Brabant is in beeld gebracht in de Contourennotitie RES West-Brabant. De notitie bevat de hoofdlijnen en bestuurlijke keuzes die de regionale partners in de RES willen maken. Voor Altena geldt een opgave voor zon op dak en op veld, waarbij de zonneladder wordt toegepast. Deze ambitie sluit aan bij onze eigen Altena Energiestrategie. Ook noemt de Contourennotitie een project met drijvende waterkracht in Altena als een mogelijk experiment. Op 17 februari 2020 heeft Altena Nieuwe Energie een informatiebijeenkomst voor raads- en burgerleden gehouden over de RES 2030 en de Contourennotitie. In maart 2020 is dit onderwerp besproken tijdens een Altenatafel. De regionale planning gaat er vanuit dat de concept-RES in het tweede kwartaal van 2020 ter besluitvorming wordt voorgelegd, waarna de definitieve RES in maart 2021 volgt. Het project ligt dus op schema. 	
	Visie op grootschalige zonnevelden	<ul style="list-style-type: none"> We sluiten aan op de landelijke zonneladder. We stellen een visie op voor grootschalige zonnevelden. 	<p>Raad Q1 2020 Visie grootschalige zonnevelden</p>	Het juridisch goed regelen van dit kader, onder meer het uitgangspunt lokaal eigenaarschap, wordt binnen RES-verband verder uitgewerkt. Onze medewerker duurzaamheid neemt deel in de	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
				regionale werkgroep die inmiddels is ingesteld. De bedoeling is om in Q3 een startnotitie met uitgangspunten aan de raad aan te bieden.	
Een strategische en integrale aanpak van alle thema's die raakvlakken hebben met de fysieke leefomgeving	Omgevingsvisie, Omgevingsplan en aansluiting op het landelijk Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO)	<ul style="list-style-type: none"> • We leggen de Omgevingsvisie en het Omgevingsplan ter vaststelling voor aan de raad. • We maken een plan van aanpak voor de aansluiting op het DSO en voeren dat uit. • Het werken met programma's en proefprojecten wordt voortgezet. 	Raad Q1 of Q2 2020 Vaststelling Omgevingsvisie Altena Kosten Een investering van € 250.000 in 2020 (zie investeringsoverzicht) Daarnaast € 62.500 per jaar m.i.v. 2020 voor onderhoud DSO	Op 17 september 2019 heeft de raad het ontwerp van de Omgevingsvisie Altena vastgesteld. Kort daarna werd duidelijk dat een MER moet worden voorbereid. Als gevolg hiervan is de planning nu gericht op vaststelling van de Omgevingsvisie in het vierde kwartaal van 2020. Voorafgaand aan die vaststelling wordt nog een inspraakprocedure gevolgd.	☹️
				Het werken met programma's en proefprojecten is voortgezet. De voorbereidingen voor de aansluiting op het DSO lagen op koers, maar op 1 april 2020 heeft de minister laten weten dat de Omgevingswet nog niet op 1 januari 2021 in werking treedt. De duur van het uitstel is nog niet bekend. De voorbereidingen gaan echter gewoon door.	😊
Wonen					
Voldoende passende woningen in iedere kern, afgestemd op de behoeften van onze inwoners en de demografische ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> • Woonvisie • Prestatieafspraken • Onderzoek woningbehoefte 	<ul style="list-style-type: none"> • Ter voorbereiding op de Woonvisie doen we onderzoek naar de mogelijkheden om via kavelsplitsing meer woningen voor starters en (andere) kleine huishoudens te kunnen realiseren. • Prestatieafspraken met de corporaties en de huurdersorganisaties met daarin onder meer afspraken over bouw- en renovatieopgaven, verduurzaming en doelgroepen. 	Raad Q2 2020 Vaststelling Woonvisie Kosten € 15.000 in 2019 en € 15.000,- in 2020	<ul style="list-style-type: none"> • In maart 2020 heeft de griffier een procesvoorstel opgesteld. Het proces bestaat uit een verkennings-, ontwikkelings- en een uitvoeringsfase. Op meerdere momenten wordt voorzien in participatie, in de vorm van een woonconferentie en reflectie op tussentijdse resultaten. • Vaststelling van de Woonvisie vindt volgens het procesvoorstel plaats in het vierde kwartaal van 2020. • Een op 11 februari 2020 aangenomen motie draagt het college op om uiterlijk op 1 juni 2020 een actieplan woningbouw aan te bieden aan de raad. 	☹️

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
		<ul style="list-style-type: none"> • Periodiek onderzoek naar de woningbehoefte 		<p>Dit valt buiten de scope van de Woonvisie. In juni 2020 leggen we het actieplan voor aan de raad.</p> <ul style="list-style-type: none"> • In december 2019 zijn de jaarlijkse prestatieafspraken vastgesteld, inclusief een uitvoeringsprogramma en een doorkijk naar latere jaren. 	
	Ruimte voor particuliere initiatieven	<ul style="list-style-type: none"> • Het maatschappelijk initiatief is leidend. • We stimuleren initiatieven die tegemoet komen aan de actuele woonvraag vanuit de doelgroepen, zoals de uitstroom uit de GGZ, huisvesting voor pleeggezinnen of mensen met een verslaving. • In de Woonvisie nemen we de aanpak van dit thema mee. 		<ul style="list-style-type: none"> • Het project van de Stichting 'De Bloesemhoff' in Andel is een mooi voorbeeld van een dergelijk initiatief. Het betreft een woonvoorziening voor 16 jongvolwassenen met een verstandelijke beperking. • Het thema wordt meegenomen in de Woonvisie. 	😊
Circulaire economie					
Bevorderen circulaire economie in Altena	Programmamanager circulaire landbouw	<ul style="list-style-type: none"> • We stellen een Programmamanager circulaire landbouw aan als aanjager en vast aanspreekpunt voor alle initiatieven en activiteiten op het gebied van de circulaire economie. 	<p>Kosten Zie paragraaf bedrijfsvoering</p>	De programmamanager is begin mei 2020 in dienst getreden.	😊
	Actieprogramma circulaire economie	<ul style="list-style-type: none"> • We faciliteren en ondersteunen de in het manifest 'De Kracht van Altena' genoemde projecten. • We gaan in gesprek met het bedrijfsleven en de kennisinstututen om te verkennen hoe we bedrijven kunnen ondersteunen op de route naar een circulaire economie. • Met behulp van die input stellen we gezamenlijk een Actieprogramma op, voortbouwend op het manifest. 	<p>Raad Q3 2020 Actieprogramma circulaire economie</p> <p>Kosten € 25.000 in 2020 en 2021</p>	<ul style="list-style-type: none"> • We leveren een bijdrage aan het project CHIEF, onderdeel van 'De Kracht van Altena', zowel in inzet als financieel. De initiatiefnemers hebben het project vanwege de coronacrisis echter 'on hold' gezet en verplaatst naar 2021. • De programmamanager gaat aan de slag met een visie op de circulaire landbouw en agrofood. Daaruit vloeit het actieprogramma voort. Dit komt later dan gepland, waarschijnlijk in het eerste kwartaal van 2021. 	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
Meer eerlijke handel	Altena Fairtrade gemeente in 2020	<ul style="list-style-type: none"> We participeren in de lokale Fairtrade werkgroep met een faciliterende en verbindende rol, ook in relatie tot Altena PUUR en Global Goals Gemeente. 		De participatie is voortgezet. De focus ligt nu vooral op de Global Goals, waarin de principes van Fairtrade en Altena PUUR voor een belangrijk deel terugkomen.	
Afval en grondstoffen					
Een duurzame en kostenefficiënte inzameling van huishoudelijk afval met een adequaat serviceniveau	Regeling voor de milieustraten als sluitstuk op de herijking van de inzamelsystemen	We bereiden keuzes voor rond de milieustraten ten behoeve van besluitvorming door de raad (aantal milieustraten, openstellingstijden en tariefstelling).	Raad Q4 2020 of Q1-Q2 2021 Regeling voor de milieustraten	Besluitvorming over de regeling voor de milieustraten kan naar verwachting in het derde kwartaal van 2020 plaatsvinden. In een raadsinformatiebrief van 26 februari 2020 over dit onderwerp is overigens gesproken over het tweede kwartaal. Het uitzetten van een enquête die we als bouwsteen nodig hebben, is echter uitgesteld in verband met de coronacrisis.	
	Stappenplan kostendekkende afvalinzameling	We geven uitvoering aan het nog in 2019 vast te stellen stappenplan naar een kostendekkende afvalinzameling.	Raad Q4 2019 Notitie Huishoudelijk afval	<ul style="list-style-type: none"> De raad heeft op 19 november 2019 ingestemd met een notitie over de uitgangspunten voor de inzameling van huishoudelijk afval. De verdere uitwerking vindt op basis van die notitie plaats. Een samenwerking met de afvalstoffendienst Den Bosch is in voorbereiding. De tarieven van de reinigingsheffing zijn naar aanleiding van de notitie aangepast en nu 100% kostendekkend. 	
Minder zwerfafval	Actieplan zwerfafval en efficiënter ingerichte openbare ruimte	We rollen een breed actieplan zwerfafval uit.	Q3 2020	Met een raadsinformatiebrief van 30 januari 2020 hebben we de raad geïnformeerd over de ondernomen acties. We volgen een praktische aanpak, waarbij we intensief samenwerken met scholen en vrijwilligers. Deze aanpak met 'zappers' (zwerfafvalpakkers) werkt goed en draagt ook bij aan de bewustwording. De hotspots zijn in beeld en worden in de gaten gehouden. Waar nodig hebben we extra afvalbakken geplaatst of de frequentie voor het legen van bakken aangepast.	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
Inwoners worden zich op jonge leeftijd bewust van het belang van goed gescheiden inzameling en duurzaamheid	Brede uitrol van het programma AltenaSchoon	<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren bewustwording. Een mogelijkheid daartoe is het programma AltenaSchoon beschikbaar stellen aan alle basisscholen en scholen voor voortgezet onderwijs. 	Q3 2020	In het voorjaar van 2020 hebben we een actie van het Altenacollege ondersteund. Ook werken we samen met het Willem van Oranjecollege aan een bewustwordingscampagne over zwerfafval op schoolroutes.	
Altena als groenblauwe oase					
Een gezonde en meer klimaatbestendige leefomgeving met meer groen en water	Het groenareaal in de gemeente neemt toe	<ul style="list-style-type: none"> • We stimuleren inwoners, bedrijven en organisaties om verharding te vervangen door groen. • We blijven betrokken bij het burgerplatform Grip op water Altena. 		Samen met Natuurinclusief Altena werken we aan een welkomstpakket voor nieuwe inwoners om hen te verleiden een groene tuin aan te leggen.	
		<ul style="list-style-type: none"> • Via klimaatdialogen maken we concrete afspraken met grote bedrijven, woningcorporaties en projectontwikkelaars over vergroening van de leefomgeving, in lijn met de Omgevingsvisie. 		<ul style="list-style-type: none"> • We nemen dit mee in de prestatieafspraken met de woningcorporaties en de huurdersorganisaties. • We ontwikkelen in 2021 een normenkader voor projectontwikkelaars en andere initiatiefnemers. • Vooruitlopend daarop volgen we een projectmatige aanpak en maken we bij concrete plannen zo mogelijk al afspraken over vergroening. 	
		<ul style="list-style-type: none"> • We vervullen een voorbeeldfunctie voor de openbare ruimte en bij het ontwerp van publieke gebouwen. 		We borgen dit in de Handleiding Inrichting Openbare Ruimte (HIOR) en nemen dit mee bij toekomstige projecten.	
		<ul style="list-style-type: none"> • We zetten in op vergroening van schoolpleinen en onderzoeken de mogelijkheden voor de inzet van middelen die bij het waterschap en provincie beschikbaar zijn. • We gaan hierover in gesprek met de schoolbesturen. 		De schoolbesturen zijn geïnformeerd over de financieringsmogelijkheden. Periodiek laten we dit onderwerp terugkomen op de agenda voor het overleg.	
		Bij de toetsing van ruimtelijke plannen houden we rekening met			Binnen onze juridische mogelijkheden houden we hier al zoveel mogelijk rekening mee. We

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
		klimaatbestendig en natuurinclusief bouwen. We schrijven een percentage groen voor dat minimaal moet worden gerealiseerd.		ontwikkelen in 2021 een normenkader om hier verder invulling aan te geven.	

4.2 Financieel overzicht

(bedragen x € 1.000)	I / S	2020	2021	2022	2023	2024
4. Duurzaam Altena						
Herijking milieustations	S	PM	PM	PM	PM	PM
Maaien bermen	I	79	0	0	0	0
Vorbereidingskosten herstructurering gemeentewerven	I	100	0	0	0	0
Herschikking budgetten openbaar groen	S	-102	-102	-102	-102	-102
Diverse mutaties incidenteel	I	-75	0	0	0	0
Diverse mutaties structureel	S	-4	-4	-4	-4	-4
Totaal mutaties programma 4		-2	-106	-106	-106	-106

(+ = nadeel / - = voordeel)

Herijking milieustations

In het Bestuursakkoord is opgenomen dat er een optimalisatie van de milieustations plaats dient te vinden. Voor een aantal aanpassingen zijn investeringen noodzakelijk. Overeenkomstig het plan van aanpak zullen de kosten van investeringen in beeld gebracht worden. Met de inhoudelijke behandeling van de notitie Herijking gemeentelijke milieustations zullen ook de noodzakelijke investeringen worden behandeld. De hoogte van de investering is voorsnog niet bekend. Er wordt een notitie uitgewerkt, het plan van aanpak hiertoe is inmiddels gereed. De notie zal gereed zijn aan het einde van Q3, begin Q4.

Maaien bermen

Bestekken die hoger zijn uitgevallen hebben afgelopen jaar voor een overschrijding gezorgd. Om het kostendekkend te maken is in 2020 een eenmalige budgetverhoging van € 79.000 nodig.

Vorbereidingskosten herstructurering gemeentewerven

De gemeentewerven worden geherstructureerd. De voorbereiding hiervan brengt in 2020 € 100.000 lasten met zich mee. Deze lasten worden ten laste gebracht van het frictiekostenbudget. De dekking is verwerkt onder Mutaties reserves en voorzieningen.

Herschikking budgetten Openbaar Groen

De budgetten op het terrein van groen zijn herschikt. Dit leidt tot grotere en kleinere wijzigingen op diverse programma's. Per saldo zijn de wijzigingen budgettair neutraal.

Programma 5. Bereikbaar Altena

5.1 Doelenbomen Bereikbaar Altena

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2000	
De A27 en het onderliggend wegennet					
De bereikbaarheid van bestemmingen binnen en buiten Altena wordt beter en het sluisverkeer neemt af	Verbeterde doorstroming op de A27 en reductie sluisverkeer	<ul style="list-style-type: none"> • We zetten stevig in op het voorkomen van (verdere) vertraging. • De voortgang van de reconstructie wordt permanent gemonitord. 	Kosten € 10.000 structureel m.i.v. 2020 voor een externe bereikbaarheidsmanager die ook een rol krijgt bij veel van de hieronder genoemde onderwerpen.	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn goed aangesloten bij de bestuurlijke en maatschappelijke adviesgroepen (BAG en MAG) en bij het ambtelijk overleg. We trekken gezamenlijk op met de langs de A27 gelegen gemeenten, de drie provincies en de waterschappen die wegbeheerder zijn van delen van het onderliggende wegennet. • We brengen de problematiek van het sluisverkeer, zowel in de huidige situatie als tijdens en na de reconstructie, nadrukkelijk onder de aandacht bij Rijkswaterstaat. • Ook maken we samen met Rijkswaterstaat en de wegbeheerders van het onderliggend wegennet werk van de 'Minder Hinder-aanpak' van het Rijk. 	😊
	Optimale informatievoorziening naar inwoners en ondernemers	We zijn ambtelijk en bestuurlijk aanspreekpunt voor inwoners, bedrijven en instanties.		We zorgen samen met Rijkswaterstaat voor een goede informatievoorziening richting inwoners, bedrijven en instanties. De door ons aangetrokken externe bereikbaarheidsmanager ondersteunt ons hierbij.	😊
	Een robuuste verbinding tussen de A27 en de kern Werkendam	Momenteel vindt onderzoek plaats naar de meest geschikte variant. In 2020 wordt daarnaast onderzoek gedaan naar de mogelijkheid om de	Kosten € 15.000 eenmalig in 2020 voor het onderzoek naar de	De onderzoeksresultaten worden in het eerste halfjaar van 2021 verwacht. De raad kan dan een voorkeursvariant kiezen voor de verbeterde ontsluiting van Werkendam. Die keuze is ook van	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2000	
		energiefabriek op de toekomstige A27 aan te sluiten.	ontsluiting van de energiefabriek	invloed op de wijze waarop de energiefabriek kan worden ontsloten. Na de besluitvorming worden de gemaakte keuzes planologisch verankerd en vindt de eventueel noodzakelijke grondverwerving plaats.	
	Maatregelenpakket om Altena en bestemmingen buiten onze gemeente bereikbaar te houden en sluijverkeer tegen te gaan	We stellen een maatregelenpakket op om sluijverkeer te bestrijden. Voorafgaand daaraan brengen we in beeld waar sluijverkeer valt te verwachten en hoe knelpunten kunnen worden bestreden.	Kosten De uitvoeringskosten zijn nog niet bekend.	Het maatregelenpakket wordt in 2020 opgesteld.	😊
	Opheffing van het fileknelpunt bij de Kromme Nol	We leveren een bijdrage aan de planstudie voor de N267. De provincie wil de werkzaamheden combineren met groot onderhoud in 2022, maar de planstudie brengt ook in beeld of eerdere realisatie mogelijk is. Het fietsverkeer in de omgeving van de Heusdense brug wordt in de studie meegenomen.	Kosten Nog niet bekend	De provincie Noord-Brabant is wegbeheerder van de N267 en daarom trekker van dit project. Momenteel vindt overleg plaats over de planning voor de planstudie. Wij proberen te bevorderen dat het project bij de provincie zo spoedig mogelijk van start gaat.	😊
	Aanleg van een rotonde in de N322 bij de kruising met de Hoge Maasdijk	De rotonde Hoge Maasdijk/N322 wordt uitvoeringsgereed gemaakt en gerealiseerd	Kosten € 20.000 eenmalig in 2020 voor voorbereidingskosten	De uitvoering is gepland in september 2020. Om de stremming van het verkeer zoveel mogelijk te beperken, worden de werkzaamheden gelijktijdig uitgevoerd met de werkzaamheden van Rijkswaterstaat aan de Andelse Sluis. Hierdoor kan de afsluiting van een gedeelte van de N322 beperkt blijven tot een minimale termijn van ca. 10 dagen.	😊

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2000	
Verbetering verkeersveiligheid	Minder knelpunten als gevolg van landbouwverkeer	<ul style="list-style-type: none"> • We nemen deel aan het regionaal actieprogramma en doen onderzoek in regionaal verband. • Regionaal vervolgonderzoek vindt plaats eind 2019. In 2020 kan worden vastgesteld welke routes aandacht nodig hebben en kunnen eventuele projecten worden gedefinieerd. 	Kosten De uitvoeringskosten zijn nog niet bekend	We lopen mee in het ritme van de door de Regio ingestelde werkgroep. We bevorderen zoveel mogelijk dat in 2020 inderdaad projecten kunnen worden gedefinieerd.	
	Minder verkeersknelpunten bij gebiedsontsluitingswegen en nabij voorzieningen	In 2019 brengen we knelpunten in beeld die zich voordoen op gebiedsontsluitingswegen en nabij voorzieningen zoals scholen en sportaccommodaties. Na afronding van die inventarisatie pakken we de knelpunten gericht aan.	Kosten Een structureel budget van € 10.000 per jaar m.i.v. 2020	In 2019 hebben we de verkeerssituatie rondom de Rijksweg in Sleeuwijk geanalyseerd en denkbare oplossingen in beeld gebracht. Ook andere gebiedsontsluitingswegen zijn onderwerp van onderzoek en overleg met dorpsraden en inwoners.	
Openbaar vervoer, veer- en fietsverbindingen					
Verbetering van de bereikbaarheid per openbaar vervoer	Uitbreiding van het OV-netwerk met verbindingen met steden als Utrecht, Breda en Dordrecht en gemeenten als Gorinchem, Zaltbommel, Den Bosch en Tilburg	<ul style="list-style-type: none"> • We zijn en blijven aangehaakt bij de besprekingen tussen de provincie Noord-Brabant en het Rijk over nieuwe concessies voor het openbaar vervoer. De beoogde grootschalige vernieuwing van het openbaar vervoer biedt kansen voor Altena, onder meer op het punt van de plannen rond een innovatieve OV-verbinding tussen Breda en Utrecht en een Altenaliner-busdienst. • We zetten de uitbreiding van het OV-netwerk ook op de agenda bij de regio West-Brabant. 		<ul style="list-style-type: none"> • De nieuwe concessie voor het openbaar vervoer in West Brabant gaat in december 2022 in. Op basis van een intentieovereenkomst werken de provincie en de betrokken gemeenten samen aan een transitiestrategie. In het overleg met de provincie en de samenwerkende gemeenten brengen we de belangen van Altena nadrukkelijk naar voren. • De inzet is erop gericht dat iedereen in West-Brabant straks van halte naar halte kan reizen, ook vanuit de kleinere kernen. Deels met bussen, maar daarnaast ook met flex-concepten, vervoer op aanvraag gecombineerd vervoer e.d. • De in het Collegeprogramma opgenomen integratie van verschillende verkeersstromen 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2000	
		<ul style="list-style-type: none"> • We leggen bestuurlijke en ambtelijke contacten met andere betrokken overheden om draagvlak te creëren voor betere vervoersverbindingen, in lijn met onze recent ontwikkelde visie op het openbaar vervoer. 		<p>maakt onderdeel uit van het overlegtraject rond de concessie.</p> <ul style="list-style-type: none"> • De planning van de provincie is erop gericht dat in september 2020 in beeld is welke vormen van vervoer worden toegepast en waar ze gaan rijden. • Het onderwerp staat ook op de agenda bij de Regio West-Brabant. Mobiliteit is een speerpunt van de regionale mobiliteitsagenda. 	
Verbetering van de bereikbaarheid per fiets	Opheffing knelpunten in fietsroutes en aanleg van nieuwe snelle routes	<ul style="list-style-type: none"> • We brengen fietsstromen en wensen van fietsers in beeld. • We inventariseren knelpunten en denkbare oplossingen. • We gaan in overleg met de provincie over subsidiemogelijkheden en zetten in op lobbyactiviteiten. 	<p>Kosten</p> <p>Een eenmalig bedrag van € 25.000 in 2020</p>	Hiermee gaan we later in 2020 aan de slag.	
		<p>Naar aanleiding van een tijdens de behandeling van de Kadernota 2020 aangenomen motie wordt prioriteit gegeven aan de realisering van een eenzijdig fietspad in twee richtingen ten zuiden van de Middenweg te Andel. Ook wordt voorzien in een veilige oversteekvoorziening.</p>	<p>Kosten</p> <p>€ 25.000 eenmalig in 2020 voor onderzoek. De uitvoeringskosten zijn nog niet bekend.</p>	Het externe onderzoek is inmiddels afgerond. De raad wordt in mei 2020 in kennis gesteld van de uitkomsten en de door het college voorgestelde vervolgaanpak.	
Beheer van wegen , water , groen , riool en verlichting					
Een efficiënt en duurzaam beheer van onze kapitaalgoederen volgens vooraf vastgestelde normen en kosten	Beheerpakketten voor het beheer en onderhoud van onze kapitaalgoederen en vastlegging van de toepasselijke onderhoudsniveaus	<ul style="list-style-type: none"> • We actualiseren de inventarisatie van kapitaalgoederen en brengen in beeld hoe we het beheer en onderhoud van de openbare ruimte kunnen verduurzamen en wat de bijbehorende kosten zijn (start al in 2019). 	<p>Raad Q4 2020</p> <p>Vaststelling onderhoudsniveaus openbare ruimte</p> <p>Kosten</p> <p>€ 125.000 in 2020.</p>	Tijdens een beeldvormende bijeenkomst op 3 maart 2020 is inzichtelijk gemaakt hoe de systematiek van onderhoudsniveaus werkt en hoe keuzes er in de praktijk uit zullen zien. De uitwerking in een integraal beheerkader ligt op schema.	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2000	
	Geharmoniseerd plan voor de gladheidsbestrijding	<ul style="list-style-type: none"> We harmoniseren en optimaliseren de verschillende plannen voor de gladheidsbestrijding. 	Raad Q2 2020 Geharmoniseerd plan gladheidsbestrijding Kosten Een incidenteel bedrag van € 10.000 per jaar in 2020, 2021 en 2022.	De harmonisatie heeft reeds in 2019 plaatsgevonden. De afgelopen winter is al uitvoering gegeven aan de uniforme werkwijze voor de gehele gemeente Altena.	
	Veilige speeltoestellen die voldoen aan de wettelijke regels	<ul style="list-style-type: none"> We harmoniseren de bestaande beleidsplannen voor de speelvoorzieningen. Vooruitlopend daarop nemen we alvast maatregelen in het kader van onderhoud en vervanging van speeltoestellen. 	Raad Q4 2020 Beleidsplan speelvoorzieningen Kosten € 60.000 in 2020 en 2021.	De werkzaamheden liggen op schema.	
	Geharmoniseerde verordening voor ondergrondse infrastructuur	<ul style="list-style-type: none"> We harmoniseren de verordeningen voor de ondergrondse infrastructuur en stellen een Handboek kabels en leidingen op. 	Raad Q2 2020 Verordening ondergrondse infrastructuur Kosten Een eenmalig bedrag van € 10.000 in 2020	Naar verwachting komt de verordening uiterlijk in het vierde kwartaal van 2020. De planning is vertraagd door andere prioriteiten, waaronder diverse aanvragen voor de aanleg van glasvezel binnen de kernen.	
Voorkoming van ongevallen op het werk	Aanwijzing installatieverantwoordelijke op grond van het Arbo-besluit	We onderzoeken hoe we kunnen voldoen aan de verplichting een installatieverantwoordelijke aan te wijzen voor het toezicht op een veilige werkomgeving bij het onderhoud aan elektrische installaties.	Kosten Een eenmalig bedrag van € 10.000 in 2020	Dit bevindt zich in de afrondende fase. De aanwijzing wordt in de eerste helft van 2020 geëffectueerd.	

5.2 Financieel overzicht

(bedragen x € 1.000)	I / S	2020	2021	2022	2023	2024
5. Bereikbaar Altena						
Havenuitbreiding en Integraal Riviermanagement MIRT-verkenning	I	50	100	50	0	0
Herstel bermen buitengebied	I	100	0	0	0	0
Continuering veerverbindingen Boven-Merwede	S	211	241	72	72	72
Vervangen deklaag en plaatselijk herstellen onderlaag Hoge Maasdijk	I	183	0	0	0	0
Onderhoud en reconstructie diverse wegen Sleeuwijk en Werkendam	I	483	0	0	0	0
Vervangen deklaag Sportlaan Werkendam	I	-103	103	0	0	0
Reconstructie Kerkeland-Laantje Werkendam	I	75	0	0	0	0
Vervangen asfaltconstructie Schans Werkendam	I	101	0	0	0	0
Vervangen asfaltdeklaag Dijkgraaf den Dekkerweg Werkendam	I	75	0	0	0	0
Diverse mutaties incidenteel	I	96	0	0	0	0
Diverse mutaties structureel	S	17	17	17	17	17
Totaal mutaties programma 5		1.289	461	139	89	89

(+ = nadeel / - = voordeel)

Havenuitbreiding en Integraal Riviermanagement / Deltaprogramma: MIRT-verkenning

Voor de noodzakelijke uitbreiding van de haven in Werkendam in combinatie met het realiseren van de andere opgaven in het gebied wordt een MIRT-onderzoek uitgevoerd. In het MIRT-onderzoek werken we samen met Rijk, Rijkswaterstaat, provincies Noord-Brabant, Gelderland en Zuid-Holland), Waterschap Rivierenland en Werkendam Maritime Industries (WMI).

Herstel bermen buitengebied

In de gehele gemeente zijn de wegbermen te hoog door opgehoopte grond. Dit betreft achterstallig onderhoud en 'nieuwe' grond door de laatste natte oogstperiode. Hierdoor zijn veel grondresten in de berm achter gebleven. De hoge bermen veroorzaken wateroverlast op het wegdek, hetgeen leidt tot veel schade aan het wegdek. Bovendien levert het water een gevaar op voor de weggebruiker. De grond dient gekeurd te worden alvorens deze afgevoerd mag worden. De uitkomst van de grondkeuring bepaalt de hoogte van de totale kosten.

Continuering veerverbindingen Boven-Merwede

Op 3 maart 2020 heeft de raad besloten tot continuering van de veerverbindingen op de Boven-Merwede. Het desbetreffende besluit is door de raad gekwalificeerd als niet herafweegbaar, maar dient te worden verwerkt in de Eerste Bestuursrapportage 2020 en in het meerjarenperspectief van de Kaderbrief 2021.

Vervangen deklaag en plaatselijk herstellen onderlaag Hoge Maasdijk Andel

De huidige asfaltdeklaag gedeelte van de Hoge Maasdijk tussen de nieuw te realiseren rotonde (aansluiting N322 / Hoge Maasdijk) en de komgrens van de kern Andel vertoont veroudering en

dient vervangen te worden. Tevens moeten er reparatievakken hersteld en op meerdere plekken wapening toegepast worden.

Onderhoud en reconstructie diverse wegen Sleeuwijk en Werkendam

Deze mutatie betreft het veilig maken van de wegen door het uitvoeren van groot onderhoud en reconstructies aan diverse wegen in Sleeuwijk en Werkendam. In Sleeuwijk gaat het om funderingsverbeteringen van J. v. Arkelstraat, Florushoeve, Tienhont, Gerecht en Witte Huis ad € 196.000. In Werkendam betreft het groot onderhoud en verduurzamen van de bermverharding van Monnikenhoef (inclusief De Werken) ad € 287.000. Deze budgetten moeten in 2020 toegekend worden. De dekking hiervoor is opgenomen onder Mutaties reserves en voorzieningen. Per saldo is zijn deze mutaties budgettair neutraal.

Vervangen deklaag Sportlaan Werkendam

Het asfalt is sterk verouderd en dient vervangen te worden. Deze werkzaamheden stonden gepland voor 2020, maar worden doorgeschoven naar 2021. De verschuiving van het budget ad € 103.000 is op programma 5 verwerkt, de verschuiving van de dekking is verwerkt onder Mutaties reserves en voorzieningen. Deze mutatie is in 2020 (en 2021) per saldo budgettair neutraal.

Reconstructie Kerkeland-Laantje Werkendam

Door middel van een reconstructie moet de weg Kerkeland-Laantje in Werkendam veilig en comfortabel worden gemaakt. Het totaal benodigd budget hiervoor is € 135.000. Vanuit het budget voor Onderhoud wegen is € 60.000 beschikbaar. Een bedrag van € 75.000 moet nog opgenomen worden. Dit bedrag wordt aan de reserve onttrokken. Dit is verwerkt onder Mutaties reserves en voorzieningen. Per saldo is deze mutatie budgettair neutraal.

Vervangen asfaltconstructie Schans Werkendam

De asfaltconstructie aan de Schans in Werkendam dient volledig vervangen te worden. Vanwege het groot onderhoud asfalt aan de Dijkgraaf den Dekkerweg wordt de Schans in combinatie met deze weg uitgevoerd. Volledig vervangen van de asfaltconstructie: totale kosten € 159.000. Vanuit onderhoud wegen is € 57.000 beschikbaar, vanuit IP Reconstructies 2021 € 102.000. Dit bedrag moet één jaar naar voren worden gehaald. Dit is verwerkt onder Mutaties reserves en voorzieningen. Per saldo is deze mutaties budgettair neutraal.

Vervangen asfaltdeklaag Dijkgraaf den Dekkerweg Werkendam

De asfaltdeklaag van de Dijkgraaf den Dekkerweg in Werkendam tussen de rotonde Borcharenweg en de A27 dient vervangen te worden. Een bedrag van € 75.000 moet hiervoor nog aan het budget toegevoegd worden. Dekking is verwerkt onder Mutaties reserves en voorzieningen. Per saldo is de mutatie budgettair neutraal.

Programma 6. Financiën

6.1 Doelenbomen Financiën

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
Behoedzaam manoeuvreren					
Uitkomen met ons inkomen	Een sluitende meerjarenbegroting	<ul style="list-style-type: none"> • We verbeteren de control op de financiën en zorgen voor een voortdurende monitoring van inkomsten en uitgaven. • Tegenvallers worden binnen een programma gedekt, uitgaven worden niet naar de toekomst verschoven en meevallers komen ten goede aan de Algemene Reserve. • We verbeteren de grip op de uitgaven in het sociaal domein (zie Programma Samenredzaam, Doelenboom 'De financiële middelen'). • We onderzoeken jaarlijks of alle ambities uit het collegeprogramma financieel haalbaar zijn en doen zo nodig voorstellen tot bijstelling. • De begroting, jaarrekeningen en tussenrapportages zijn transparant. • We zoeken actief naar mogelijkheden om onze middelen te verhogen, bijvoorbeeld door aanpassingen in onze vastgoedportefeuille, cofinanciering en subsidies. We maken gebruik van een subsidioloog om daarop meer zicht te 		<ul style="list-style-type: none"> • We zijn op de goede weg om de control te verbeteren. Na een herindeling is daarvoor enige tijd nodig, maar de basis komt steeds beter op orde. In 2020 en 2021 maken we nog de nodige verbeterlagen. • Voor de inspanningen om meer grip te krijgen op de uitgaven in het sociaal domein verwijzen we naar het programma Samenredzaam, Doelenboom 'De financiële middelen'. • We zijn bezig met de werving van een subsidioloog. • De tarieven voor de haven- en kadegelden en ook de marktgelden zijn al in 2019 geharmoniseerd. • De tarieven van de reinigingsheffing zijn aangepast conform de Notitie inzameling huishoudelijk afval en het op 19 november 2019 aangenomen amendement daarop. Het dekkingspercentage is 100%. • Voor de toeristenbelasting en de watertoeristen-belasting wordt een nieuwe forfaitaire berekeningswijze toegepast. • De harmonisatie van de rioolheffingen is 	

Maatschappelijke effecten	Resultaten	Inspanningen	Kosten	Stand van zaken medio mei 2020	
Behoedzaam manoeuvreren					
		krijgen. • We streven naar kostendekkende tarieven voor gemeentelijke diensten en producten, behalve bij de grafrechten. De grafrechten en de rioolheffing worden nader op kostendekkendheid geanalyseerd.		gepland in het derde kwartaal van 2020.	
	Een gezonde reserve- en schuldpositie	We monitoren onze weerstands- en reservepositie, zodat deze gezond blijft, wat betekent dat 90% van onze risico's is afgedekt.		De weerstands- en reservepositie wordt gemonitord. Deze voldoet aan de gestelde norm.	😊
Strategisch vastgoedbeleid					
Een optimaal maatschappelijk en financieel rendement van ons vastgoed en een energieneutrale vastgoedportefeuille in 2035	Een strategisch vastgoed- en accommodatiebeleid.	• We schaffen een vastgoedmanagement- en beheersysteem aan ten behoeve van een efficiënte inrichting van de adviesfunctie over onderhoud en beheer van gemeentelijk vastgoed. • Met behulp daarvan stellen we een strategisch vastgoed- en accommodatiebeleid op, inclusief duurzaamheidsplan	Raad 2021 Strategisch vastgoed- en accommodatiebeleid, inclusief duurzaamheidsplan Kosten € 105.000 eenmalig in 2020 en € 13.000 per jaar structureel m.i.v. 2020 (€ 55.000 in 2019)	• De voorbereidingen voor het strategisch vastgoed- en accommodatiebeleid liggen op schema. Het nieuwe beleid voorziet straks in een visie op het beheer en de exploitatie van gemeentelijke accommodaties en een geharmoniseerde tarievenstructuur. Een visie op de toekomst met een duurzaamheidsparagraaf wordt onderdeel van dit strategische beleid. • In 2021 presenteren we ook een herijkte Nota grondbeleid.	😊
Optimale dienstverlening aan inwoners, ondernemers en organisaties	Adequate en duurzame huisvesting voor het bestuur en de medewerkers	• Het uitgangspunt is dat de gemeentelijke organisatie centraal wordt gehuisvest. • Wij werken in 2020 verder aan de uitvoering van de op 2 juli 2019 aangenomen motie over de unilocatie te Almkerk	Raad 2021 Rapportage naar aanleiding van motie Kosten Nog niet bekend	Het onderwerp staat voor 2021 op de agenda, maar we streven ernaar de eerste richtinggevende keuzes al in het laatste kwartaal van 2020 aan de raad voor te leggen.	😊

6.2 Financieel overzicht

(bedragen x € 1.000)	I / S	2020	2021	2022	2023	2024
6a. Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien						
Algemene uitkering afrekening 2019	I	-229	0	0	0	0
Totaal mutaties programma 6a		-229	0	0	0	0
6b. Overhead						
Salarislasten	S	202	202	202	202	202
Herschikking budgetten groen	S	59	59	59	59	59
Diverse mutaties incidenteel	I	31	115	0	0	0
Diverse mutaties structureel	S	41	41	41	41	41
Totaal mutaties programma 6b		333	417	302	302	302
6c. Vennootschapsbelasting						
Geen mutaties		0	0	0	0	0

(+ = nadeel / - = voordeel)

Algemene uitkering

In de Meicirculaire 2020 vindt de afrekening van de algemene uitkering over het jaar 2019 plaats. Het definitieve accres over het jaar 2019 is hoger uitgevallen dan waarmee in de Septembercirculaire 2019 rekening is gehouden. Daarnaast hebben de gemeenten over het jaar 2019 minder gedeclareerd op het BTW-compensatiefonds dan erin zat. De geld valt vrij aan de algemene uitkering 2019. Voor Altena gaat het om een afrekening van € 229.000 positief.

Salarislasten sportcoaches

Zie voor de toelichting op deze post de toelichting bij programma 3.

Herschikking budgetten Openbaar Groen

De budgetten op het terrein van groen zijn herschikt. Dit leidt tot grotere en kleinere wijzigingen op diverse programma's. Per saldo zijn de wijzigingen budgettair neutraal.

Mutaties diverse programma's

(bedragen x € 1.000)	I/S	2020	2021	2022	2023	2024
Diverse mutaties						
Mutaties reserves en voorzieningen	I	-662	-218	0	0	0
Kapitaallasten - herberekening	I	-388	0	0	0	0
Totaal diverse programma's		-1.050	-218	0	0	0

(+ = nadeel / - = voordeel)

Mutaties reserves en voorzieningen

Vanuit diverse reserves en voorzieningen wordt dekking geboden voor een onderhoud aan wegen. Ook de dekking van de voorbereidingskosten voor de herstructurering van de gemeentewerven is hieronder opgenomen. Zie hiervoor ook de toelichting bij de diverse onderwerpen in de programma's.

Kapitaallasten – herschikking

Het voordeel op de kapitaallasten van € 387.000 wordt veroorzaakt door vertraging in het investeringsprogramma. Een groot deel van voorgenomen investeringen in 2019 zijn niet gerealiseerd en zijn naar 2020 doorgeschoven. De geraamde kapitaallasten van deze doorgeschoven investeringen leveren in het jaar 2020 een incidenteel voordeel op.

Overige ontwikkelingen

Investerings

Voor 2020 worden investeringsbudgetten (kredieten) gevraagd. Omdat de lasten daarvan vanaf 2021 op de begroting drukken zijn deze niet in deze Eerste Bestuursrapportage meegenomen, maar verwerkt in de Kaderbrief 2021. Deze kredieten moeten voor het jaar 2020 wel gevoteerd worden. Het gaat om de kredieten zoals weergegeven in onderstaande tabel.

Omschrijving	2020
Vorbereidingskrediet Brede School Almkerk	100.000
Reconstructie Broeksestraat	215.000
Rotonde Maasdijk	500.000
Vervangen Schoenriemsebrug	500.000
Chipwissel containers restafval en GFT	160.000
Oud papier-inzameling met containers - oud papier Woudrichem	120.000
Oud papier-inzameling met containers - wissel papiercontainer Altena groot-klein	80.000

Vorbereidingskrediet Brede School Almkerk € 100.000

Na het besluit van het college om de tennisvereniging in Almkerk niet te verplaatsen moet er een nieuwe locatie voor de Brede School Almkerk gevonden worden. Hiervoor is een nieuw locatieonderzoek nodig en moet mogelijk een nieuw ontwerp voor de brede school gemaakt worden. Hiervoor wordt een voorbereidingskrediet gevraagd van € 100.000. De kapitaallasten die vanaf 2021 op de exploitatie drukken zijn verwerkt in de Kaderbrief 2021.

Reconstructie Broeksestraat € 215.000

Het college heeft ingestemd met het voorstel tot reconstructie van Broeksestraat – Hillsestraat en daarvoor een uitvoeringsbudget beschikbaar gesteld. De lasten van de reconstructie zullen hoger uitvallen, waardoor het krediet met € 215.000 verhoogd dient te worden. Hiervoor is dekking aanwezig. Dit is verwerkt in de Kaderbrief 2021. Het aanvullende krediet moet in 2020 beschikbaar gesteld worden.

Rotonde Hoge Maasdijk € 500.000

De voorlopig geraamde uitvoeringskosten bedragen € 1,1 miljoen. Een krediet van € 600.000 is reeds beschikbaar, voor € 500.000 moet nog krediet beschikbaar worden gesteld. Tegenover deze lasten staan baten van € 770.000 uit bijdragen van derden. De kapitaallasten die vanaf 2021 met deze investering samenhangen worden in de Kaderbrief 2021 verwerkt, evenals de geraamde baten.

Vervangen Schoenriemsebrug € 500.000

De Schoenriemsebrug voldoet niet meer aan de huidige verkeerseisen en dient vervangen te worden. In eerste instantie is uitgegaan van het versterken van de huidige brug, volledige vervanging blijkt echter noodzakelijk. Er zijn voor deze brug en nog drie andere bruggen onderhoudsbudgetten beschikbaar voor de jaren 2019, 2020, 2021 en 2022. De andere drie bruggen vergen echter, na een nieuwe doorrekening van aangepaste eisen, geen versterking. De vervanging van de Schoenriemsebrug vergt echter een investeringsbedrag van € 500.000. Dit kan gedekt worden door gebruik te maken van de gereserveerde € 600.000 ten behoeve van onderhoud. Deze onderhoudsgelden dienen dan omgezet te worden naar één investeringsbudget voor de Schoenriemsebrug. Uitvoering start in 2020. De kapitaallasten die vanaf 2021 op de exploitatie drukken zijn verwerkt in de Kaderbrief 2021.

Chipwissel containers restafval en GFT € 160.000

Alle minicontainers voor restafval en gft zijn voorzien van een chip. Voor 2021 dient een nieuw contract te worden gesloten voor de inzameling van restafval en gft, waarbij registratie aan de hand van de chip in de containers essentieel is. De huidige chips zijn verouderd. Voorgesteld wordt om alle chips in de containers voor restafval en gft te vervangen. Speciaal hiervoor ingerichte bedrijven kunnen de chipwisseling uitvoeren, waarbij hoge mate van zorgvuldigheid geboden is: de juiste chip moet gekoppeld worden aan het juiste adres. De chipwissel zal worden uitgevoerd in Q3 - 2020. De totaal geraamde investering in 2020 bedraagt € 160.000. De kapitaallasten die vanaf 2021 op de exploitatie drukken zijn verwerkt in de Kaderbrief 2021. Vooruitlopend op uw besluit start het college op korte termijn met inventarisatie en communicatie met de inwoners. Dit is noodzakelijk om de wissel dit jaar af te ronden.

Oud papier-inzameling met containers - oud papier Woudrichem € 120.000

In de gehele gemeente Altena wordt oud papier ingezameld met behulp van containers. Voor de invoering van containers oud papier in Woudrichem is door de raad € 225.000 beschikbaar gesteld. Er is besloten het project uit te breiden met containerwisseling van groot naar klein voor de huishoudens die nu een grote container oud papier bezitten. Totaal extra investering € 120.000.

Oud papier-inzameling met containers - wissel papiercontainer Altena groot-klein € 80.000

Tevens zijn maatwerkoplossing nodig bij verzamellocaties. Deze verzamelcontainers oud papier dienen in vrijwel alle gevallen in cocons geplaatst te worden omdat er inpandig geen ruimtes beschikbaar zijn. Deels zullen woonstichtingen bijdragen in de kosten. Geraamd benodigd bedrag € 80.000. Uitvoering staat gepland in Q3 2020. Betreft reeds vastgesteld beleid.

Corona-maatregelen

In de Meicirculaire 2020 is aangekondigd dat er vanuit het Rijk compensatie volgt voor de door de gemeenten genomen corona-maatregelen in de periode maart- juni. De macro-bedragen zijn bekend. De verdeling van deze middelen over de individuele gemeenten is nog niet duidelijk. Een grove schatting op basis van de macro-bedragen zou een bedrag voor Altena opleveren van ongeveer € 1 miljoen. Dit lijkt voor nu ruimschoots voldoende om de door Altena gemaakte kosten te dekken.

Momenteel werkt het college aan een scenarioanalyse op de middellange- en langetermijneffecten van de coronacrisis. Daarin worden ook de financiële effecten in beeld gebracht. Daadwerkelijke kosten worden afzonderlijk geregistreerd.

Samenvattend overzicht en beslispunten

Financieel overzicht

In de Eerste Bestuursrapportage 2020 rapporteert het college over de financiële afwijkingen van de Begroting 2020 tot en met mei 2020.

(bedragen x € 1.000)	2020	2021	2022	2023	2024
1. Inwoner en Bestuur	27	27	27	27	27
2. Altena Samenredzaam	0	0	0	0	0
3. Veelzijdig Altena	255	-67	-67	-67	-67
4. Duurzaam Altena	-2	-106	-106	-106	-106
5. Bereikbaar Altena	1.289	461	139	89	89
6. Financiën	104	417	302	302	302
Diverse programma's	-1.050	-218	0	0	0
Totaal mutaties Eerste Bestuursrapportage 2020	623	515	296	246	246

(+ = nadeel / - = voordeel)

De Eerste Bestuursrapportage 2020 bevat voor het jaar 2020 financiële mutaties van in totaal € 623.000 nadelig. De grootste nadelige afwijkingen in 2020 doen zich voor op programma 5 Bereikbaar Altena. Deze betreffen met name onderhoud aan diverse wegen. Daar staat voor een groot deel dekking tegenover vanuit de reserves, verwerkt in de regel Diverse programma's.

De doorwerking van de mutaties in de jaren 2021 en verder worden cijfermatig verwerkt in de Begroting 2021 respectievelijk de Meerjarenraming 2022-2024.

Beslispunten

1. De Eerste Bestuursrapportage 2020 en daarmee met het totaal van de mutaties inclusief reserves in het jaar 2020 van per saldo € 623.000 nadelig vast te stellen
2. De meerjarige doorwerking van de mutaties in de Eerste Bestuursrapportage 2020 in de jaren 2021-2024 te betrekken bij het financieel perspectief van de Kaderbrief 2021.
3. De investeringsbudgetten genoemd in de tabel op pagina 54 van de Eerste Bestuursrapportage 2020 beschikbaar te stellen.